

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetés: évi: 8 korona
 Hónapos: 80 fillér
 Helyi: 50 fillér
 Külföldi: 100 fillér

Felolvasó szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
Cászló József.

== Egy példány ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

HIT ÉS TUDÁS.

Irta: **Rudnyánszky Gyula.**

Hitem forrása, Jézusom, jövel!
 Tebened élek és a végtelent
 Behunyok szemekkel látom és hiszem.
 Jézus, jövel! Hitem határai
 Beférnek gyarlóságom gyűrűjébe;
 Szélesend hitem, mely békerévbe visz,
 Hol megnyugvás tavának mozdulatlan
 Tükréből tündököl reám az ég.
 Ellenben a tudás csak délibáb,
 Mely ott árad a szomjazó előtt,
 Képzelt habokkal verve szomja kinját.
 S minél mohóbban fut nyomán a lélek,
 Annál homályosabb a bágyadó szem
 S a látókör fogy... Az ember tudása
 Az értelem fantáziája csak.
 Jézus, jövel! s adj új erőt nekem,
 Légy szárnya égbe röppenő hitemnek!
 Mert balgaság fanyar nagyképűséggel
 A nyers valót szaglászni mindenben:
 A drágamivű bőrkötés remekjén
 A véres borjút látni undorodva
 S a könyv eszméinek templomfalához
 Dörgölni a józanság boeskorát!
 És balgaság a kis fenyőfa mellett
 A szuszogó parasztot látni csak,
 Ki a fa árán pálinkát iszik —
 S nem látni a Te közelségedet,
 Mely megjavít és Istenhez emel!
 Nem tudomány az ember kétkedése,
 Mely szétvagdálja a testet tagokra,
 Nevén nevez meg minden porcikát;
 De élő lényt e sok diribdarabból
 Csak a tudás költészete teremt!
 Ó esztelen, ki a nyílt kelyhű rózsát
 Virágjával a föld gyomrába ássa,
 Hogy gyökerét vizsgálja sandaszemmel
 Mert a gyökér a rózsza élete
 S az élet elemében kell neki!
 Ugy érzemén, hogy százszor boldogabb,
 Ki szívja a szép rózsza illatát
 S pazar színű kelyhében duzzadoz
 Himportul ittas lelke, mint a méh!
 Boldog, ki várja Jézus születését,
 Szemét behunyja és imádkozik!
 A hit s tudás nemes szövetkezése:

Ez a valódi bölcsesség! Az élet
 S a földi pálya szűk világa úgyis
 Mindenkinek más: bánat és öröm
 Jánusképére gyúrható viasz,
 Saját egyéniségünk tükrözője,
 Visszhang, azt zúgva, mit belékiáltunk.
 Én hát öledbe hajtom homlokom
 S tebened élek, édes Jézusom!
 Gyarló ember vagyok csak: ezt tudom;
 Isten képmása mégis: ezt hiszem.

Elveszett esztendő.

Irta: **Hegedüs Sándor**
 v. b. t. tanácsos, országos képviselő.
 Budapest, 1903. dec. 24.

Miután ez az esztendő katonai-
 lag, közgazdaságilag és törvényho-
 zási szempontból a semmittevés esz-
 tendője volt, világos, hogy a nemzeti
 fejlődés szempontjából ezt az esz-
 tendőt bátran ki lehetne törölni a
 történelemből. Csak az a baj, hogy
 olyan sebeket hagy hátra, a me-
 lyeket évekig fogunk érezni és
 ennek következtében létezését el
 nem tagadhatjuk. E sebek legna-
 gyobb része olyan természetű, hogy
 mélységét és gyógyulási képességét
 megítélni nem tudjuk; mert hogy a
 monarchián belül Magyarország sulya
 és jelentősége mennyit veszített;
 hogy a külföldön reputációnknak
 mennyit ártottunk és ezeket mennyi
 idő alatt állíthatjuk helyre azt meg-
 mondani nem lehet, csak éreznie
 kell minden gondolkozó embernek,
 hogy sok erőfeszítésbe és sok mun-
 kásságba fog kerülni, a mely erő-
 feszítés és munkásság, ha nem kel-
 lene erre fordítanunk a továbbfej-
 lődés és emelkedés javára szolgálna.

E tekintetben tehát úgy vagyunk,
 mint az elvesztett nappal, a melyet
 többé vissza nem hozhatunk: minden
 napnak meglévén a maga köteles-
 sége és feladata. Annál nehezebb
 lesz nemzetünknek azt a háromszáz
 napot kipótolni, a melyet most el-
 pazaroltunk.

De még szomorubb tapasztalatot
 teszünk, ha a belső közgazdasági,
 parlamentáris és politikai sebeinket
 vizsgáljuk. Fájó érzés támad az
 emberben, ha a parlamenti színvo-
 nal óriási süllyedését látja; ha ta-
 pasztalja, hogy most már nem a
 tudomány és tapasztalás, nem a mun-
 kásság és szorgalom, hanem a ki-
 tartó láрма és erőszakos támadás
 adja meg a szereplésnek mértékét
 és a névnek hangzatosságát. Nem
 arról emlegetik az embert, mit tanult
 és mit tud, mit dolgozott és minő
 eredményt mutat fel, hanem arról,
 hogy milyen erősen tud támadni,
 minő tüntetést tud csinálni és mi-
 lyen hosszasan tud beszélni oly
 módon, hogy ne mondjon semmit.

Pártkülömbőség nélkül az ér-
 dembe sorozás és a sorrendbe állás
 egészen megváltozott. Leglényege-
 sebb alkotmányos jogainkkal egé-
 szen könnyelműen játszunk. A bud-
 getjogot nem gyakoroljuk, sőt leg-
 utóbb kedvet kaptunk a budget nél-
 küli gazdálkodás rendszeresítésére is.
 ezért a jogért nemzetek hosszas
 küzdelmet folytattak, leglényegesebb
 és legnélkülözhetetlenebb alkotmá-
 nyos jognak tartották: mi pedig
 nyolc hónapon keresztül gondatlanul
 minden nap lábbal tapostuk, de
 azért alkotmányos szabadságunkat
 emlegetjük és annak vesztét hir-
 detjük.

Evtizedek kellettek ahhoz is,
 hogy a nemzetet az állam iránt kö-
 telességre megszoktassuk, most
 azután hónapok óta nemesak tény-
 leg, de rendszeres elvi hirdetéssel
 hozzá szoktattuk a nemzetet az adó
 nem fizetéshez, a katonaság meg-
 tagadásához. Ebben a legesekélyebb
 veszteség az az adó, vagy az a ka-
 tona, a mely így elmaradt, de az
 igazi veszteség a közszolgálat megta-
 gadásának megszeretése és az állam
 érdekeinek, némely néprétegek haj-

TOLNAI DANIEL
 ajánlja legnagyobb választéku raktárát férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség

Olcsó árak

lamainak nagyon megfelelő teljes ignorálása.

Hosszu idő fog kelleni ahhoz, hogy hozzászoktassuk újra néptünket ezen kötelezettségnek nemcsak kényszerű, de önkéntes teljesítéséhez.

Hogy a terhet most a nép sokkal jobban fogja érezni, az nemcsak a felhalmazott adóhátralékok folytán, nemcsak az alkalmatlan időben teljesítendő katonai köteles ségből keletkezik, hanem abból is mert kezdte megszokni, hogy ezekkel ne törődjék és ezekre elő ne készüljön.

Beosztotta magának az erejét és idejét — egészen másképen.

Ha ehhez vesszük azt, hogy a nép vezetői a legnagyobb következtelenségekbe estek és más eredményt mutatnak fel az elhamarkodottan és szenvedélyesen megígért dolgokkal szemben; elképzeltük, hogy milyen érzések és gondolatok keletkeznek a népben vezetőivel szemben is.

Mint hogy pedig hasznos munkával ügyes reformokkal, előkészületet igénylő feladatokkal nem foglalkozott a parlament elkezdünk személyeskedni és egymás becsületét lerontani.

Bár soha se jutottunk volna ideig... Annus luctus!

Az utolsó Zrinyi.

— Történeti rajz. —

Irta: **Dr. Hatala Péter.**
Egyetemi tanár.

A nemzeti ügy, az alkotmányos szabadság sérelmei Magyarországon és Horvátországban fellázították a hazafiakat. A törököt megverték ugyan Szentgotthárdnál 1654-ben, de a következő évben Vasvárott magyar főurak és magyar tanácsosok mellőzésével oly békét kötött Bécs a törökkel, mely egy a horvátokra, mint a magyarokra egyaránt sérelmes volt. Magyarok és horvátok belátták, hogy e békének tulajdonképeni célja a nemzeti szabadság megöntése volt.

Zrinyi Péter, a költő öccse, a kinek felesége Frangepán Katalin volt, azt írja Lipót császárról, hogy gyöngye elméjü ember, csak bálokkal és színházzal törődik, nem gondol komoly és katonai ügyekkel, nincs önállósága, minisztereinek szeszélyeitől és haszonleséseitől függ. Kinestárai üresek, nincs hitele, szomszédjai lenézik, alattvalói pedig gyűlölik...

Nem ellenzéki, nem törökbarát férfiak zúgolódtak Lipót ellen, hanem az ország legelső méltóságai, élükön: Wesselényi Ferenc nádor, Nádasdy Ferenc országbíró és Rákóczi Ferenc; továbbá Horvátországban: Zrinyi Péter bán és sógora, Frangepán Ferenc, Katalinnak bátyja. Világos, hogy türelmetlen vala már a politikai állapot, mely az ország legelső méltóságait annyira felháborította. A horvátok egyesültek Zrinyi Péter és Frangepán Ferenc magyar főurakkal, hogy az országon segíthessenek.

1666-iki október 6-án volt Zrinyi Ilona, Zrinyi Péter és Frangepán Katalinleányának eljegyzése Rákóczi Ferencel. Az ünnepségen találkoztak a főurak, közöttük Lippay esztergomi érsek is. A következő évben március 9-én Zrinyi Ilona és Rákóczi Ferenc lakodalmát Besztercebányán ülték meg. Ott már többen jelentek meg az elégedetlen főurak közül, sőt tizenhárom felsővidéki vármegyének küldöttei is ott voltak. Ekkor határozták el hogy segítséget kérnek a pápától, a francia és lengyel királytól, Apafi erdélyi fejedelem közbenjárásával a szultántól. Wesselényi nádor tanácsára abban is megállapodtak, hogy először felszólítják Lipót királyt a bajok orvoslására, s csak ha ez nem történik, nyulnak fegyverhez. Wesselényi még 1667-ben meghalt s helyébe Nádasdy az országbíró lett az elégedetlen urak vezére.

Nem mondom el ezen fonséges nemzeti küzdelem szomorú történetét, a mi talán nem is férne el egy hírlap karácsonyi számába csupán a Zrinyi- és Frangepánház pusztulásáról akarok itt megemlékezni.

Midőn a fentemlített főurak összejövetele — árulás folytán Bécsnek tudomására jutott s ott megdöbbenést keltett. Mindjárt békés kiegyenlítésre gondoltak és 1870. március 30-án amnesztiát hirdettek. Lobkowitz miniszter elnöklésével külön bizottság intézte ezt az ügyet. Ekkor járt Bécsben az udvarnál Borkovics zágrábi püspök, a ki védelmezte Zrinyi Pétert és Frangepán Ferencet, egyuttal azt ajánlotta, hogy szüntessék meg a sok visszaélést és akkor lecsendesülnek a kedélyek. Borkovicsot azzal biztatták, hogy Zrinyi Péter és Frangepán Ferenc jöjjenek Bécsbe, a

Téli erdő.

Irta: **Endrődi Sándor.**

Szél süvölt a téli erdőn,
Zugnak rá a százados fák,
S ág-bogaik zuzmaráját
Az avarra záporozzák.
A levegő hideg fénye
Szinte villog, fölszikrázik;
Eles, erős holdvilág süt
S megmozdul a csapzott pázsit.

Ugy rémlik, hogy holdfényszáלבól
Regefátyolt szó az éjjel:
Erdő álmát csengés-bongás,
Léptek zaja üzi széjjel.
Tar bokrok közt egy-egy tündér
Bukdásol és kandikálgat,
Eleinte kettő-három,
Aztán egész tündérszázad.

Gomolyogva, hömpölyögve
Csimpaszkodnak ágról-ágra,
Kacaj csilingel az éjbe,
Szélsírásba tündér lárma.
„Milyen furesa most az erdő!
Milyen fehér! milyen száraz!
Ibolyáék ninesenek honn,
Menjünk bálba Jégvirághoz!”

Jégvirág, az ott lakik a
Tó mellett az erdő mélyen.
„Menjünk, menjünk! milyen kedves,
Milyen pompás lesz a jégen!”

S holdfényszáלבól, röpke szárnyon
Hip-hop! rögtön ott teremnek.
„Jaj, de sikos!” sikogatnak
S hahotáznak, ha elestek.

Hull a raj, de talpra ugrik,
Bóbitáját igazgatja.
A többi meg körbe röpköd
S ráözlilik: Rajta! rajta!
Elsodorják mint a pelyhet
S roznak vele céda táncot.
Lesz azután oly vigasság,
Minőt még a hold se látott.

Csörömpöl a szálfá-erdő,
Sápadoz az éjnek area;
A szél fagyos szárnyütéssel
Csapkod le a tündérhadra.
Összefutnak dideregve
S a reggeli szürkületben —
Bóbás tündér, táncos villi,
Egész ezred tovarebben...

A vízfordó számár.

Igaz népi történet.

Irta: **Kozma Andor.**

Beszéljünk egyszer a népről. Nem arról, a melyik a zamatos népsziművekben valószínűtlenkedik. Arról, a melyik valósággal van.

Van, mert dolgozik és terhet visel. És pedig — őszintén szólva — több terhet visel, mint a mennyit dolgozik.

A mi ideges városi szemünknek az

a dolgozás, a mit a lassu, nehézkes falusi szegénység visz véghez, nagy nekifohászkodásokkal, sűrű pihenőkkel megszagattott lomha teszetetés csupán. Egy egy városi házmester, ki szabad idejében biciklista és szociálista s ki versenyek évadján rakja a totalizátort, mikor dologra kerül a sor, néhány óra alatt felújja azt a keveset, a min a szegény falusi eselédember nap keltától nap nyugtáig elbabrál. Egy-egy kisasszonyformájú, cifrakalapos városi szobaleány a takarítási időn belől alaposabban felmos ugyanannyi padlót, mint a mennyin naphosszat elsurrolgat kéthárom falusi eselédasszony.

A falusi szegénységnek lassan jár az esze, hát lassan jár a keze, lába is. Még a nyelve sem friss közötté másnak, legfeljebb egynémely szája rossz, teljesen dologtalan vén banyának. A többi nép úgy néz ezekre még ma is, mintha valóságos ördögtől megszállt boszorkányok volnának. Meg is égetné őket szívesen, ha megengedné a esendőr és a közigazgatás.

*

Vala pedig valamely városi urnak egy falu végében ékes nyaralója. A esinos, tornyos épület zöld lombozat közül emelkedett ki a dombtetőn és a nagy vízre nézett le, mely a domb lábánál hömpölygött tova. A nyaraló meg a kert gondviselője János vala, a felséges és sok családdal megvert, idős es zsellérember. Kis nádas viskója szerényen bujt el a fák mögé a kertes domb tulsó lejtőjén.

Lebovits Zsigmond

uri- és női cipész üzlete
Csapó-utca 5. szám alatt.

Figyelmes kiszolgálás szabott arak mellett.

hol nem lesz bántódásuk. Ezzel kapcsolatosan a bécsi császári levéltárban levő jegyzőkönyvben ezt olvassuk: Kan müsse versuchen, wie man ih (Zrinyi Pétert) durch diesen bonum virom (ezen jámbor férfit, t. i. Borkovics által) decipiren könne . . .

Tehát rászedni akarják a jámbor püspök által arra, hogy jöjjen fel Bécsbe. Zrinyi Péter Bécsbe küldötte gyóntatóját: Forsteli Márk szerzetest, s vele együtt tuszul ifju fiát: Antal Jánost, kijelentvén, hogy belenyugszik abba, a mit 1670 Bécsben Borkovics püspök közvetítésével kívántak, a ki neki ugyszólván a bécsi udvar bünbocsánátát hozta.

Zrinyi Péter és Frangepán Ferenc az amnesztia kihirdetése után tizenegy nap mulva 1670. április 13-án Csáktornyáról Bécsbe indultak, s a várat Frangepán Katalinra bízták. Április 13-án érkeztek Bécsbe. Eleinte Lobkowitz igen barátságosan fogadta őket, sőt saját hintóján küldi a Fehér Hattyu-fogadóba. Zrinyit Ungnad báró házába szállásolták, Frangepánt pedig Daun grófnál helyezték el. Mindkettő nagy tiszteletben és vendégszeretben részesült.

De csakhamar Bécs-Ujhelyre börtönbe szállították őket. Egy évi és egy havi fogság után német bíróság elé kerültek. Ők tiltakoztak ugyan a család erőszak ellen és joguknál fogva magyar bíróságot követeltek. De hasztalan, a német bíróság mindkettőt halálra ítélte. 1671. április 30-án mindkettőt lefejezték. Augusztics Tamás zágrábi kanonok jelen volt a kivégzésnél. Azt írja, hogy a hóhér több ügyetlen csapás után végre Zrinyi fejét inkább lenyiszálta mint levágta. Mindkét holttestet egy gödörbe

dobták a Szent Mihály templom fala mellé . . . Így pusztult el Zrinyi Péter és Frangepán Ferenc . . . Sie habon ihn decipirt! . . .

Mi történt ezalatt Csáktornyán Frangepán Katalinnal és leányával, Aurora Veronikával?

Zrinyi és Frangepán 1870. április 13-án éjjel távoztak Csáktornyáról. Másnap reggel odaérkezett Sapken gróf német seregével. Frangepán Katalin a várost ellenállás nélkül átadta. A német zsoldosok szokásuk szerint az egész várat kirabolták. A lovakat, kocsikat, fegyvereket, butorokat, értékes könyveket, mütagyákat, sőt a konyhaedényeket is elrabolták. Katalin április 30-án a királyhoz írt levelében fölpanaszolja a rablást, s elmondja, hogy nem maradt se tála se tányérja, se sütnyársa. Katalint és leányát Zeis őrnagy fogságban tartotta. Zrinyi és Frangepán többi varában is vigan rabolt a német. A tiszték az értékesebb tárgyakat mind elrabolták. Csakhamar megérkeztek a császári biztosok is a kik a tárgyak legjavát lefoglalták és elvitték Bécsbe a császári kincstárba és muzeumokba.

Katalin Lobkowitz miniszternek is írt panaszos levelet, de ez sem használt. Férjéről és testvéréről sem kapott hírt. Három teljes hónapig volt ezen keserves bizonytalanságban. 1870. június 22-én kelt császári parancsra leányával együtt Csáktornyáról elvitték Grácba és ott a dominikánus apácák kolostorába zárták. A Zrinyiek és Frangepánok nagy birtokait lefoglalta a császár, Katalin és leánya a klastromi fogságban nagy inséget szenvedett. 1671. január 2-án levelében kérte a császárt, Lobkowitz minisz-

tert és a gráci udvari kamarást. A császárnak elmondotta, hogy a legszorosabb zár alatt tartják, nem lépheti át kolostor küszöbét, nincs ruhája, élelme szolgálat. — A császár havi száz forintot engedélyezett szükségleteire. Férjéről és testvéréről semmi hírt sem kapott már kilenc hónapja. Férjének a halálát megelőző napon 1671-iki április 29-én írt érzékeny bucsuzó levelét sem közölték vele. Csak május havában tudta meg férjének és testvéreinek elpusztítását, sőt a reá következő szeptember 24-én szigorú császári parancs elragadta egyetlen vigaszát: 18 éves leányát, a kit Cillibe vittek apácának. Már előtte való évben megparancsolta a császár, hogy a leányát válasszák el anyjától, de hosszas sirásra és könyörgésre halasztást nyertek. Most már leányát, egyetlen társát is elrabolták tőle. Katalin ezen keservében megőrült és 1673. november 16-án meghalt. Leánya mint apáca halt meg Cilliben.

Es a tuszul Bécsbe küldött fiunak: Antal Jánosnak ugyan mi lett sorsa?

Ezen ártatlan gyermeket megfosztották a Zrinyi névtől, s mert apjával együtt le nem fejezték, hanem a császár megkegyelmezett neki, ennek emlékére császári rendeletre a Gnade nevet kellett használnia. Gnade Antal lett hivatalos neve, egyuttal besorozták közkatonának. 1683-ban ráfogták, hogy a császár élete ellen tör. Elzárták Tirolban, először Rotenburg várában, azután Kufsteinban, Husz évig raboskodott, a mikor keservében megőrült, mint édes anyja, s 1703-ban meghalt.

Ő volt az utolsó Zrinyi. Hirneves néneje, Zrinyi Ilona, II. Rákóczi Ferenc édes anyja, szintén 1703-ban halt meg

János rendes és csendes ember volt. Nem esett ráhároló nagyobb hiba, sem az épületben, sem a kertben, se télen, se nyáron. Nyáron, persze, sokkal nehezebb volt Jánosék sorsa. Nem épen azért, mert olyankor az urak ott laktak a nyaralóban. Hiszen ezzel jó szó, borralaló, egy-két korty erősítő ital s bőséges konyhahulladékok is cseppent-csurant Jánosék javára. Csak azért volt nehéz a nyári sor, mert a dombon nem volt kut. S temérdek ám az a víz, a mit nyaranta a városi urnép elmosdik s a mit a kert megiszik. Jánosék szüntelen vizet hordtak. A hét-nyolc fejű zsellér családnak egy, vagy több tagja ugyszólván a nap minden félórájában ott mozgott, hátán puttonnyal, a dombtető meg a folyó part között. Igaz, hogy még lefelé menet sem sietett soha egy sem viszont azonban, fölfelé jövet annál keservebben vánszorgott és nyögött valamennyi a terhe alatt. Mégsem panaszkodtak az uraknak a vízfordás miatt soha. De Jánosék maguk közt sem lázongtak valami fenszóval ellene. Hanem alfolyat után, mikor a viskó küszöbjek nyakén üldögéltek s a tücsökeirpeléstől rezgő sötétbe meredt a szemük, alig hallatszott a ritkán nyiló családi szájakból egész nyáron át egyéb szó:

— Hej, az a vízfordás! . . .

Az urak azonban, kiváltképpen pedig az urnó, más nagy baját fedezték fel Jánoséknak. Azt, hogy János meg a felesége nincsenek megesküdvé. A belső eselések tudták meg a falubéli vénasz-

szonyoktól s rettentő botránkozással sugták be a nagyságának.

Az urnó tehát, kellő mértékben felázitva, maga elé idézte Jánosné.

— Azt hallom, hogy maga nem esküdt felesége az urának.

— Dehogysen, kezét esókolom. A toponári pap előtt esküdtünk, azt tartom — hatvanegyben, vagy hatvanötben . . . De bizonyos, hogy még a háboru előtt.

— Kérem Jánosné, ne hazudjék.

— Nem hazudom én, kezét esókolom. Irásom is van róla.

— Hát akkor nekem mások hazudtak? . . . Az egész falu úgy tudja, hogy maga csak balkézre állt össze a Jánossal.

— Jánossal? . . . Igenis, kezét esókolom, azzal csak úgy. Hanem, azt tudtam, hogy nagyságának az uramról teszszik beszélni.

— Jézus Mária! Hát magának a Jánoson kívül még egy hitese ura is van?

— Nem is tudom, kezét esókolom, van-e, vagy sincs. A königléci háboru előtt hagyott el s katonának állt anynyit hallottam felőle azóta a katonai meg a hivatalbéli uraktól, hogy se el nem esett, se meg nem esonkult. Mégse jött vissza. Világéletében mindig rossz ember volt.

— Már most értem, Jánosné s egy kicsit meg boesátom a Jánossal való dolgát. De az mégsem járja, hogy tovább is így maradjanak. Van annak módja, hogy az ügyvéd urak, meg a bíróságok

a maga törvényes házasságát megsemmisítsék. Akkor aztán megkivánom, hogy Jánossal megesküdjék. Ertette?

— Ertettem, kezét esókolom, csak hogy nincs nekünk arra költségünk.

— Ej, ej, szívük meg van arra, hogy a sok szegény, ártatlan gyerekük mind törvénytelen maradjon?

— Nem mind az, kezét esókolom. A legöregebbik, a Borecsa, az még a hitese uram nevére van írva.

— Azt igazán nem hittem volna hiszen János épen azt szereti legjobban.

— Legjobb is az, kezét esókolom.

— De mégsem az ő lánya.

— Aligha az övé nem, kezét esókolom. Mert, tetszik tudni, már én akkor is szerettem egy kicsit Jánost. Nagyon becsületes ember volt; mindig velem ritt, ha megvert az uram. De még őt is megverte vagy kétszer.

Az urnó zavarodottan boesátotta el Jánosné. Nem tudta, mire is bukkant ő e vallatás folyamán? Ős, emberi, természetes erkölcsre-e, mely igazabb, mint a szabály- és szokásszerűek? Avagy léha erkölestelenségre, mely tompa vakságból ered?

A férjét mindenesetre felbiztatta, hogy a mint ő Jánosnéra hatott, úgy hasson az meg Jánosra. Erjen véget a szerencsétlen botránny. Esküdjék végre össze ez a régi emberpár.

A férfiak persze, rövidebben és okosabban beszéltek egymással, mint az aszszonyok.

Kicsi haszon nagy forgalom!

Selyemkendők 60 krtól. Kész női felső ruhák

1 frt. 50 krtól. Blousok 65 krtól.

Ezt az elvet tüzte ki célul a *Dágenfeld-féren levő „Kendő Királynéhoz”* címzett női divat kereskedés, hol minden e szakba vago árukon kívül felette alkalmas *KARÁCSONYI és UJCVI ajándéktárgyak* egész halmaza *rendkívül olcsón* szerezhető be.

Tisztelettel

Stein László

— a kenyér piac sarkán. —

február 18-án, néhány hónappal öcsse előtt. Így pusztult el a Zrinyi család azon esztendő tavaszán, melynek nyarán Zrinyi Ilonának hős fia a vereckei szoroson át magyar földre lépett.

A porosz-osztrák háború lezajlása után Tirolban jártam és megnéztem Kufsteint is, a hol az utolsó Zrinyi megőrült és meghalt, s utána sok magyar raboskodott az 1848-49-iki szabadságharc miatt. A tirolai urak akkor nagynémet eszméket hirdettek.

— Uraim, a mindig lojális Tirolban nagynémet eszmék?

— Ne tréfájon! Ha eme keskeny német szalag itt a Lajtha mentén kis Magyarország lenne és a szomszédos nagy Bismarckia lenne Nagymagyarország nemde önök is odavonzódnának?

— Igen természetesen... feleltem én.

— Nohát, odaadjuk önöknek a Habsburg-házat, örökre ki van zárva Nagynémetországból! Nincs már oka önöket némesíteni. Önökön a sor, hogy a százados németesítés után most önök magyarosítsák meg és pedig teljes joggal a Habsburgokat.

Helyes... Poharat emeltünk a Habsburg-ház magyarosítására.

A színházról és egyebekről.

Irta: Kocz Ákos.

Szeretem a színházat, mert benne a művelődés és műveltség egyik hatalmas tényezőjét látom. Szeretem a színházat, mert szórakozást és lelki élvezetet nyújt napi munkánk után. És szeretem végül, mert a mindennapi élet durva realizmusa közt az igazságra, jóra és szépre irányítja figyelmemet és néhány pillanatra felviszi elmém gondolatát és szívem érzését az eszményei felé...

Most veszem azonban észre, hogy tévedek...

Ezért szerettem én a multban a színházat... Abban az időben képzelem magamat, midőn, művelődni, szórakozni és nemes eszményekért hevülni mentünk a színházba. Husz évvel ezelőtt

midőn még a színház valóban a művészet temploma volt, hol megtanultunk az erényt szeretni és bünt gyűlölni.

Husz év alatt nemesak a világ változott nagyot, hanem a színház is. Vagyis a színház alkalmazkodott megromlott ízlésünkhöz. A művészet beállott az érzelkek szolgálatába. A színpad letért hivatásának magasztos utjáról és az utszélen sétáló lenge Muzsát ölelte keblére. Felvitte a művészet deszkáira és a korszellem tapsolt a festett arcú leánynak. Előbb ritkábban, azután sürűbben szerepeltette a pikantiériát. A közönség tombolt örömeiben és lassankint elvesztette érzékét a nemesebb tartalmu darabok iránt. Valóságos láz fogta el, ha a Vig-színház egy-egy adag kaviárt hozott a műsorra. Virgonc észjárásu fiatal emberek több üzleti szellemmel, mint tudással és művészi érzékkel halomszámra gyártották a képtelenebbnél a képtelenebb bohóságokat, melyekben az erényt pelengére állították, a bünt feldiesérték azal mentegetődzve, hogy ilyen a világ és a színpadnak a való életet kell bemutatnia...

A való életnek azonban rengeteg sok olyan részlete és története van, melyet nem viszünk a jobb társaságba. Es csodálatos, hogy míg a szalonéletben egy egy elejtett kétértelmű szó lehetlenné teszi az embert, addig mindenházban egymás szemébe nézve mosolyogjuk meg a legdurvább mondásokat és nem jut eszünkbe megbotránkozni a családi élet legbensőbb titkait eláruló beszédeken vagy a szabad szerelem erkölestelenségén. Sőt odajutottunk, hogy leányainkat a színház utján magunk vezetjük be abba a világba, melytől az előtt az anyag érzés mindenható erejével óvtuk. Épített munkánkat leromboljuk, nehogy világtól elmaradottnak nézzenek bennünket a gyöngébb elméjük és a korszellemtől élvakított lármás közvélemény.

Valóságosan el vagyunk árasztva üres, tartalmatlan, erkölestelen darabokkal... Undort kapunk attól a sok illetlen, mosdatlan beszédtől, mely a színpadról feléik hangzik. Triko, szanihán, hastánc, házasságtörés, guny üzés az-

emberi szív legnemesebb érzésből, ki-játszása a jónak, nemesnek és erénynek, tüzhelyüket beszenyező nők, dözslő, szeretőket tartó családapát, hajhászására a rendkívülinek, az izgatónak ezek ma a színpad eszközei a közönség mulattatására...

Ezen irány ellen hasztalan küzd az eszmények megóvását célzó bíráló, hasztalan küzd az a finomabb érzésű szingigazgató, dorbézolás folyik a színpadon tovább.

Ugy hallottam, hogy városunkban van színiügyi bizottság. Utána jártam és sikerült megtudnom, hogy ez a bizottság hónapok óta a fellett vitakozik, hogy az előadások harminc perccel előbb vagy később kezdődjenek. Oh boldog bizottság mely annyira szíven hordja ezt a esekélyiséget. Nem jobb volna-e inkább e nagy kérdés felett átsiklani és a kisebbekről, például a színház művészeti szintjéről esvegni a zöld asztal mellett?

Más városokban a színiügyi bizottság elolvassa a budapesti bemutókról irt ismertetésekét és ezekhez szabad votumat a felmerü aggodalmaknál. Nálunk ez nem így van és pedig azért, mert a mi színiügyi bizottságunk tagjai, tisztelet a kivételnek, mindennel foglallhassak, csak művészeti kérdésekkel nem. Az az egyikét idealista pedig hasztalan beszél, mert nem az fő, hogy végtelen sok áldozattal létrehozott és drága pénzünkön fentartott színházunk művészi korlátait fentartsuk, hanem az, hogy előadások harminc perccel előbb vagy utóbb kezdődnek-e.

Végül még a műsorra van megjegyzésünk. Annyi bohóságot és opperettet láttunk mostanában, hogy szinte magunk is megbohósodunk. Hol vagytok halhatatlanok? Vigyéték vissza szomjazó lelkünket a szépnek, a nemesnek és eszménynek hármás forrásához. Mentsétek meg a színházat. Emeljétek fel lelkünket abba a magasabb világba, hol megnemesedik a szív és az akarat erőt nyer a nagy jellemek követésére...

Mert a színháznak csak ez lehet a célja... és semmi más...

Az ur csak ilyenformát mondott: — Tudja János, nekem mindegy: megesküdtek-e maguk, vagy sem. Maguk becsületesebben élnek együtt, mint sok törvényes házasság. Hanem, János, maga bajt csinál a gyerekeinek azzal, hogy nem rendezi a dolgot. Már csak jó lesz valami ügyvéd ural beszélni s aztán, ha az aszszony szabadult az első házasságból, megköll vele szépen esküdni.

— Nagy költség az, nagyságos uram! Meg aztán időnk sincs ilyesmire, míg a vízfordás tart.

— Hát tudja mit? Én főlemelem a maga fizetését havi egy-két pengővel. Ezenfelül huszonöt pengővel magam is hozzájárulok a költségekhez. Ezzel már bekopogtathat valami tisztességes ügyvéd urhoz, a ki majd nyélbe sűti a dolgot. Péter-Pálkor ugyis bell kendnek menni a váci vásárra. Addig én majd megtudom, melyik odavaló ügyvédhez forduljon.

— Alássan megköszönöm, nagyságos uram.

Péter-Pál előtt igen nagy meleg volt. A vízfordás a dombtetőre valóssággal rettenetessé vált. Boreza déltájban halálsárgán támolygott haza a puttonnyal. A mint levették róla, végig esett a hűvös szoba sápadlatán. Rosszul volt, félrebeszél, borogatni kellett a fejét.

— Hej, az a vízfordás!

Délután Jánosné is rosszul lett a vízfordástól. Az is feküdt, azt is borogatni kellett.

Péter-Pál napjának hajnalán János mégis elindulhatott gyalogszerrel be Vácra. Már reggel nyolekor is, a mikor a város elé a vásártérre ért, irtózatosan tüzött a nap. Elsötétedett a lelke arra gondolvást, hogy most már az otthonvalók hordják a dombra a vizet.

A mint pedig János a vásáron átbállagna, egyszerre sürű, össze-vissza i-á-zás üti meg a fülét. A számárvásárhoz ért, melynek tudvalevőleg Vác az országos főhelye. Csak úgy harsogott a kínálat:

... Vegyen szamarat, földi!... Vegyen szamarat, bácsi!... Jó szamarat, erős szamarat!...

János eleresztette a füle mellett a sok szózatot s bandukolt tovább. De most egy kiáltás hirtlen bűvös erővel állította meg:

... Hegymászó szamarat, vízfordó szamarat!... Nézze csak meg bácsi!... Olesón adom, nyergestől, két puttonnyal együtt.

— Hogy ez az állat?

— Harmincöt pengő mindenestől.

— Annyit nem ér.

— Hát mit ígér kend érte?

— Husz pengőt.

— Nem, az apám lelkéért sem alább harmincénál!

— Akkor Istennek ajánlom!... S úgy tett János, mintha tovább indulna.

— Ne siessen, bácsi! Féluton kend gyűjön elem, félutig és is elmegyek. Ha

vesztek is rajta: legyen huszonöt pengő! Itt a kezem bácsi csapjon bele.

Es János belecsapott. Aztán kifizette a huszonöt forintot s átvette a hegymászó, puttonyos szamarat.

Nagy, boldog megnyugvás derült a lelkére, mikor a szamarat úgy vezette tovább, mint a maga jószágát.

Sietett gyébb apró megbízatásaival, hogy mielőbb hazaérkezessen a számárral.

A városon kívül fel is ült a füles farára, a két puttony mögé, s oly vigan vágatott hazafelé, mintha semmi baja sem lehetne többé e világon.

Csak, mikor a számár egyszer ledobta s megütötte kissé a fejét, akkor ijedt meg a gondolatra: hát az ügyvéd? hát a házassági ügy?...

— Tyűh, terringettét, hisz a nagyságos ur arra adta azt a huszonöt pengőt nem pedig vízfordó számárra!

Szűkölve, kislelkűen, csak esendesen poroszkált már tovább. Már látszott a domb az égő napfényben s oldalán vau-szorgott fölfelé egy puttonnyos kis nő-alak. Az a szegény Boreza!...

Mi lesz most?

Végre is, konok elszántság lepte meg Jánost. Ráhuzott a csacsira s szá-guldott haza.

— De, az áldóját, akármi lesz is, ez a számár volt sürgősebb!

Ünnepre.

Aki ma 1903. esztendeje megszületett, annak bölcsőjét egy egész világ nyomorusága és szeretete vette körül. Azóta járnak egymás mellett a nyomoruság és az embérszeretet, ezért nevezik a karácsonyt a jótékonyság ünnepének. Jézus Krisztus földivándorlása nem volt egyéb, mint szenvedés a szeretetért és ezért lett ő az emberiségnek megváltója. Nem arra tanított Ő bennünket, hogy miként lehessünk boldogok, erősek és hatalmasak, hanem arra, hogy szeressük egymást és viseljük türelemmel és alázattal az élet keresztjét. Ő volt Galileinek legszegényebb férfia, Ő viselte a legnagyobb türelemmel és alázatossággal a gunyt és az elnyomatást, Őt esufolták a gunyolódók, irigyelték az irástudók és gyűlölték a hatalmasok, Őt feszítették keresztre egy félrevezetett tömeg örömrivalgása közben és „Bocsáss meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek!” ezek voltak utolsó szavai. És valóban alig mult el két-három tavasz azóta, hogy a Golgothán szégyenhalált halt, az örömrivalgó tömeg nagy része, mely halált kiáltott fejére, éjjelente ott gyűlt össze az ő sirja körül és sirt és imádta a világ megváltóját, a szeretetnek Istenét. Világosság gyulladt a keresztfáról a félrevezetett tömeg szívében s az emberek megértették, hogy nem boldogságra, hanem szenvedésre jöttek a világra és lön annyi mártír a Krisztus nyomán, mint ahány csillag van az égen.

Oh, hol vagytok ti, hívők és mártírok, megadással szenvedők és alázattal törők? Kiténtetek ismét, miként 1903. esztendő előtt, amikor romlott, elfajult és gögös népek lakták és bírták Palesztinát. Senki nem akar tűrni, alázkodni és szenvedni, mindenki földi javakban óhajt daskálni, uralkodni s kéjekben fürdeni. Akinek meg kell alázkodni, az a fogát csikorgatja és aki szenved, az átkozódik és forrong. A szegénység aljasodást és bünt hoz magával, a türeést, elszántságot gyávaságnak nevezik, a mártírokat nem veszik észre vagy megvetik őket.

És hol keressük az embérszeretetet? Nem találjuk se kunyhóban, se palotában, a rideg hivatalos közjótékonyosság gépezetszerűen végzi a munkáját, egymás iránt táplált közönnyel vagy éppen irigységgel és rosszakarattal robogunk keresztül a küzdelmes életben. S mikor meghalunk, s a halálos ágyon végig-gondoljuk az életet, ennek küzdelmeit, nehézségeit, kajánságait,

örömeit és gyönyörűségeit, nem tudjuk megérteni, hogy miért éltünk s ezzel a borzalmas, megoldatlan problémával megyünk a sötét sirba.

Szent karácsony ünnepe, üditsd fel a mi sivár napjainkat és hozz közénk békességet és szeretetet, hogy értsük legalább egyszer egy esztendőben az élet igazságát!

Ó Jézus Krisztus, ha minden esztendőben megszületnél nekünk, ha minden esztendőben meghalnál értünk — akkor jók lennénk mi és nemesek, mint amilyenek valának a Te tanítványaid és követőid, akiknek Te voltál egyetlen életcéljuk. De így elfelejtettek, megmásítottak Téged, véges és önző célok szolgálatába alkalmazták emlékedet és tanításodat és mi, a hatalmas, a gazdag, a művelt emberiség úgy járunk itt ebben a nagyszerű világban, mint az eltévedt bárányok, igaz tanítónk, becsületes szándéku, önzetlen vezetőnk nincs nekünk! És csak botorkálunk az élet éjszakájában. az egyik harcol a mindennapi kenyérért, mint a szentségtelen kezű katoná, a másik dözsöl az élet gyönyörűségeiben, miként ama római helytartó, aki mosta a kezeit, midőn a Golgothára vitték az Igazságot és Szeretetet.

Magunkba szállva, bűneink tudatában, iránytalanul és Eszme nélkül álljuk körül a jászolt, amelyben születél és vártunk Téged ó Messiás, hogy jöjj ismét vissza közénk, taníts, mutass példát, alázd meg a kevélyeket, emeld fel a szegényeket és halj meg értünk ismét — mert hiszen martirium nélkül igazságot hirdetni ezen a földön nem lehet!...

Tél van most, nemesak a természetben, az emberek szívében is. Kialszik, kihül a szívek melege, minél tovább hódít a kultúra, annál nagyobb lesz az országa az önzésnek, annál inkább készítetik harcra a lelkeket az anyagi célok és annál inkább merülnek a feledés tengerébe az élet ideáljai, célok, melyekért a világra jöttünk, az Eszme, melyért Jézus Krisztus született és meghalt a keresztfán.

Nincs már fehér karácsony, csak fekete karácsony van!...

RÓZSIKA KÖNYVÉBE.

Irta: Szávay Gyula.

Hol volt, hol nem volt,
Se nem kastély, se nem bolt,
Hanem azért mégis volt
Valahol egy kis kert,
Nevetgélő napsugártól,
Szeretgélő kismadártól
Alaposan ismert,

Volt annak a közepében
Virágokkal rakva szépen
Egy nagyon szép rózsafa,
Rózsafán egy ingó-ringó
Mosolygó kis rózsabimbó,
Ugy hívták, hogy Rózsika.

Egyszer egy szép este,
Amikor a hold a fákra
Ezüst képet feste,
Csak zörögtek, csak csörögtek
Meg-megrázva mennydörögtek
A kerítés rácsi:
Jött egy ember, csontos állu,
Széles vállu, nagy szakállu,
Ugy hívták, hogy
Rontom-Bontom bácsi.

Volt a kertben bazsarózsa,
Csipicsóka, vad szamóca,
S szegfű egy egész csapat,
És remegtek minden ponton,
Amerre csak Rontom-Bontom
Bácsi zordan elhaladt.

Ingó-ringó
Rózsabimbó
Aranysárga
Holdsugárba
Öltözötten áll,
Bólogatva
Szólogatja
Rontom bácsit,
Ugyan hát itt
Ő mit is csinál?
Kérdi tőle,
Hogy belőle
Nem sokára,
Már a nyárra
Lesz-e rózsaszál?

Rontom bácsi megijed:
Sose hallott még ilyet.
Am virágos lesz a kedve
S ajkán — neki melegedve
Megered a szó.
A választ adó.

„Szép a tenger, tág a medre,
S azzá lenni nem szeretne
A tengerszem a hegyen,
Szép a nyár, de mégis látja,
A tavasznak is nem vágya,
Csak sorsa, hogy nyár legyen,
Viharzugás földet renget,
De a szellő, mely melenget
Sug a lantnak ihletet,
A példából elég ennyi,
Mért akar az rózsá lenni,
Aki bimbó is lehet?“

Ahány madár ült a fán,
Csicseregve helyeselte
A beszédet mindahány,
Bólogatott minden ág,
Harmatot sirt a virág,
S összebuva sugdolóztak
Sóhajtva a kerti fák.

Karácsonyi ajándéktárgyak

egyedüli nagyválasztékban u. m.: csinos kivitelű családiboboz levélpapírok, ugyanazok kézfestésű selyemdobozokban. írómappák, asztali tentafartók és irókészletek, levelező-lap-albumok a legolcsóbb árakban.

PONGRÁCZ GÉZA papirgyári raktárában, Debrecen, Bika-szálloda mellett.

S felsőhajtván Rózsika,
Kélt ajkán ily replika:

„Édes, kedves Rontom bácsi,
Megbocsásson szavamért:
Szép beszéd ez, bölcs beszéd ez
És a bácsi így is érez,
Hanem ehhez még sem ért.
Én sem értek, apa sem ért.
Ő is ép így szólana,
Nem ért ehhez bácsi senki,
Legfőbb tán a mama.”

Rontom-bontom bácsi erre.
Mint kinek nem sült el terve.
Nagy dörmögve távozott,
Merre lépett, zörgött-börgött,
S kaput csapva felmennydörgött
Utánna a rácszat.
A kapunál megállott
S vissza ilyen kiáltott:

„Ergő-morgó én hát innen
Megyek árkon-bokron át,
És majd küldök valakit, hogy
Kérdezze meg a mamát...”

Igy történt ez az időben.
Egy bortermő esztendőben,
A Tapolca mentén,
Nem is oly régenten,
Ott volt az a kis kert.
Napsugártól, kis madártól
Alaposan ismert,
Abban volt a rózsafa.
Rózsafán a rózsabimbó.
Ugy hitták, hogy Rózsika.

Bethlehemes játék.

A karácsonyest békés, nyugalmas esendje elborítá az egész vidéket. Fehér hólepel csillogott mindenfelé, végtelen szélességben és még mindig hulltak, szállongtak reá a csillámló, kristályos hópihéek. Mintha a mindenség elszendergett volna, semmi zaj nem zavarta a csöndesség harmóniáját; mindenbe egybeolvadt, mindenre ráborult a fenséges éjszaka. A mécsesek, az apró gyertyák már javában lobogtak; mosolygó, pajzán fényük kiviláglott a sötétségbe, mintha enyelegve mondaná:

— Itt az én árnyékomban van a béke, a szeretet. A hívő lelkek engem vesznek körül, itt elmélkednek az égi fényességről, az isteni gondviselésről, a Megváltó születéséről... Zsolozsma esendül föl ajkukon és megtisztulnak attól a salaktól, a melyet te sötét, félelmetes éj reávetesz...

A bethlehemesek már megindultak, hogy gyönyörködést nyujtsanak színjátékaikkal. Elöl egy halvány ifjuval, a ki királyi ornátusban szegte a csikorgó utat... A többiek mind vigak valának, ő szomorú... A többi tudott kacagni, neki sirásra állt a szeme...

A grófi kastély felé tartottak.

A büszke, középkori vár-stilusban épült lak merően sötét volt. Lakója az öreg, visszavonult gróf, meg a cselédsége. A lak kapuja örökké zárva koldusnak, gazdagnak egyaránt.

A hires mágnás-család utolsó ivadéka élte benne sanyaru életének hátramaradt részét, sehová nem látták jární, senkivel nem hallották bizalmasan szóba elegyedni, mindig magában s mindig a magányé volt...

Odaérkeztek... A csöngetésre egy öreg szolga ténfergett a kapuhoz.

— Kik vagytok?

— Bethlehemesek.

— Hát várjatok!... Majd megkérdezem a méltóságos urat, hogy jöhettek-e vagy lóduljatok.

— Ejnye bátyám, de istentelen beszéde van kelmednek, — szolt a vezető. A szeretet ünnepén egyszer már kijözhadhatna.

— Csitt, mert be nem jöttök!

Kis vártatva visszatér az öreg, kaput nyit és szép sorjában belép a bethlehemes sereg.

— A méltóságos ur kívánja hallani. Eredjete föl... De kárt ne tegyetek semmiben, mert különben... Aztán, ha készen vagytok odafenn, hát majd kerüljete hozzám... Ha jól csináljátok, mézes gubát is kaptok... No így, csak credjete, ezen az ajtón, oszt' egyenesen.

Ügygyel-bajjal csak eljutottak a grófhöz.

Ennek szigorú, kemény tekintete egy percre fölengedett. Gyermekkora óta nem látott bethlemes játékot, most látni óhajtott... Azóta sok-sok idő telt el; a haja megfakult, az ifju érzések ellobogtak, az élet zománca megkopott, mi sem maradt meg a hajdanból, minden átalakult, minden ködbe omlott.

És gyermeki kedélyvel, üdén nézte, bámulta a misztériumot, a bibliai játékot... És szemlélte a csapat vezetőjét, azt a halvány, bánatos ifjut, a ki oly értelmesen, oly szívhez szólóan mondotta el az ódon szöveget, a ki ugy hasonlított valakire, de hogy kire, azt még maga sem tudta. Gondolkozott, hát ha kitálálja... Már nem is a játékot figyelte, hanem a diszes öltözeti napkelet királyát, a ki épp hódotát fejezi ki a Megváltónak. A bethlehemes játék véget ért.

A gróf meglepedése jelül bőkezűen jutalmazta meg az ifju csapatot. Aztán elküldötte a gyermekeket, de a szomorú ifjut ott marasztotta, aki nem tudta ezt mire vélni és meglepődve állt a küszöbön... A gróf hozzá lépett.

— Ugy-e, fiam, Kendi Agnes magzatja?

— Az övé.

— Van apád?

— Meghalt!

— Honnan tudod?

— Megmondta az édes anyám. És mindig sirt, ha emlékezett reá. En nem láttam, nem ismertem soha, de azért nagyon szeretem.

A gróf elfordult. A szemére tódult könyeket sietve, észrevétlenül törölte le. S valami kimondhatatlan fájdalom marcangolta szívét.

— Miből éltek?

— Munkába jártunk... Aztán, hogy az édes anyám beteg lett...

— Hát beteg? — kérdezé a gróf.

— Nagybeteg. Az Istennél van az irgalom bajára; — így hallottam süsogni a szomszédban. S nekem magára kellett őt hagynom, hogy pénzt hozhassak gyógyszerre, orvosra.

— S hátha azt mondanám, hogy én vagyok az apád, nálam maradnál?

— Édes anyamat el nem hagyom a világerő sem. Aztán, hogy apám volna a méltóságos ur? Édes anyám nem hazudik; ő azt mondta, apám meghalt, én meg imádkozom esendes nyugodalmaért, lelki üdvéért.

Mély csend lett. Kívül sikongott a szél és zörgette az ablakokat, Atya és fiu egymásra néztek, merően, hosszasan...

Egyszerre becsendült a lélekharang szava... Atható hangja keresztültört az éjszaka fekete tömegén...

Mindketten térdre borultak és zokogva imádkoztak a haldoklóért...

A fiu aztán kitámolygott a szobából, ment, rohant, hogy elérje a halált... S valaki követte, hogy el ne kessen; még nedves volt az arca a könyvtől...

Sietve mentek... Már eltűntek az éjszakába...

És a lélekharang csak csengett, lassan az is elhalt.

A bethlehemesek meg folytatták utjukat, teli kézzel, örvendezve.

DELILA.

Színmű 5 felvonásban.

Irta: Krampera Barabás János.

Mutató a Nemzeti Színház által elfogadott színműből.

III. felvonás 4-ik jelenet.

Delilát a zsidó papok és anyósának bigottsága megfosztotta egyetlen gyermekétől. Ő boszúból elárulta Sámson s a filiszteusok mindonható főpapnője lett s mint ilyen ádáz üldözöje mindennek, ami zsidó. Főpapnő korában szökevény zsidó rabszolgákat hoznak előbe:

Örvezető: (Hat megszökött rabbal bejön.) Üdvözöllek, főpapnő nagyasszony.

Delila: Mi kell? Miért zavarsz?

Örvezető: Az elszökött zsidó rabok közül Hatot befogtunk, ime itten állnak. Tiédök, mi légyen büntetésük?

Delila: (A nyugágyon fekvé, oda se néz.) Zsidók! Karóba vélük.

Rabok: (Térdre esnek.) Irgalmazz papnő! Irgalom!

Delila: Vidd innen őket. Bosszant jajgatásuk.

Örvezető: Halljátok?... Előre hát!

Rabok: (egymás nyakába borulnak.) Karóba huznak! Irgalomnak atyja!

Örvezető: Mit rítok érte? Emberen esik meg.

1-ső rab: (Delila felé csuszik.) Könyörülj urnő!

Delila: Jáhvétokat kérjétek és ne engem, Gaz fajzat! Most segítsen rajtatok.

(Örvezetőhöz:) Vidd innen őket!

2-ik rab: Egy szót, nagyasszony!

Am veszszek én, csak nőmnek irgalom! Gazdag bátyám van, kinesen váltja meg!

Zsidónó: Nem válok téled el. (Zokogva férjére borul.)

Delila: (Félkönyökére dülve nézi őket, Örvezetőhöz:) Huzasd hát egy karóba őket.

Zsidónó: (A sirásra hátulról beszalad anyjához fut): Te sirsz, anyám, ugy?

Zsidónó: Fiam!

Delila: (felugrik.) Még kölyke is van?

Örvezető: Van. És mi lesz avval?

Delila: (fogát csikorgatva.) Hosszabb karót nekik!...

Zsidónó: (felsikolt, Delila lábához rogyik) Ne mondd ki!...

Velünk bármit tehetsz, fiam ne bántsd! Im' itt könyörgök, kérlek, mint az Istent, Irgalmazz néki. Jusson — oh! — eszedbe, Mikor köztünk laktál, szomszéd valék, Hányszor segítetek.

Hölgyközönség figyelmébe!!

melyre szives figyelmüket felhívjuk. Eredeti berlini modellek leszállított árakban. Különlegességek színházi köpenyek és blouzokban. Szörme boák nagy váltaszékban.

Van szerencsénka nagyérdemű hölgyközönséget értesíteni hogy az idei őszi és téli idényre női, leány és gyermek felöltő különlegességek nagy mennyiségben megérkeztek

Darvas Testvérek

Debrecen, Hungári-kávéház mellett.

(Delila szólni akar. Zsidónő átöleli lábát)
Ne! nem, ne szólj!... Az nem lehet!...
Hiszen...

(szó után kapkod.)

Te is voltál anya s volt gyermeked!

Delila: Igen? (felemeli a nő fejét szemébe néz.) S ki vette tőlem el, ha nem ti?
Ki zuzta éltem össze más, ha nem ti?

... Emlékszem rád, igen. Szomszéd valál.
Azok közül egy, felfújt gögötökben
Igaz zsidók engem aggeb pogányt
A kik lenéztetek. Ezt megbocsátnám;
Meg azt, hogy kigyókként sziszegtetek
S gyönyörrel mérgeztetek életem meg;
Tudom bár, én nem lenék irgalomra
Zsidók előtt, én mégis megbocsátnék;
De azt, hogy elvevétek gyermekem,
Hogy engem kárhozatba dobtatok,
Csak épp, hogy Jáhvétoknak tessetek,
Azi nem bocsátom meg... soh' sem.

Most kérd Jáhvéd, tegyen csudát, ha tud
Es irgalmazzon, mert én? nem fogok.
(Zsidók letérdelve imádkoznak. Delila összefont karral nézi őket.)

Zsidó fu: Oh asszonyom! Ne bántsd
anyám. Emlékszel,

Mindig illendően üdvözöltelek,
Mikor fiadhoz mentem játszani?
Te is köszöntél engem... Elfelelted,
Mily jó barátok voltunk kis fiaddal?
Ha itten volna, ő is kérne téged,
Nagyon szerettük egymást.

Delila: (reszkette a felindulástól.) Kö-
lyök, hazudsz! Gyermek, beszélj!
(Int a zsidóknak és örvezetőnek.)
Eredjete ti el. Kinn várjatok.

Hamar!

(Zsidók és ör el.)

Hazudtál, gyermek?... Szólj, nem bán-
talak.

Hát ismeréd fiam? Barátja valál?

(Megnézi.) Ilyen lehetne, úgy van...
Szólj felőle,

Szeretted ugy-e? Jó volt, szép, vidám?...

Zsidófu: S erős. Már akkor ilyen karja
volt (Mutatja.)

Földhöz teremté nyolc éves fiut is.

Ha vélem volt, ki sem mert bántani.

Delila: Nem ugy-e?

Zsidófu: De nem bizony! Emlékszel, egy
napon

Dagadt fővel kerültünk volt eléd?

Sámsont játszottunk. Ó, fiad volt Sámson.

En fegyverhordozója. Szétverénk

Egész csapat fiut, csak úgy szaladtak.

A győzelemnek emlékére aztán

Örök barátságot veténk s megesküvénk,

Gyűrűt csináljunk egy a más hajából

Es hordni fogjuk, érjen bármi is.

Ez itt a gyűrű. (Mutatja.)

Azóta mindig itt van ujjamon.

Delila: Mutasd!... Fiam hajából?

(Fiu mutatja. Delila lehuzza és csókol-
gatja.) Az az!... Ilyen volt, épp' ily
szinű volt,

Aranyveresbe játszó, selymes, omlatag!

(Homlokát megsimítja.)... Akár ma lát-
nám...

(Magához huzza a fiut. Gyöngéden.)

Mondd, kis fiaeszkám, itt hagyod nekem?

Ha szépen kérlek! Lásd, én anyja voltam

Es nincsen tőle semmim, semmi sem.

Válassz magadnak gyűrűt százat is,

Minőt akarsz, csak ezt... ezt add nekem.

Zsidófu: Mit érek én velük, ha most
megölnek?

Delila: Igaz. (Sipjába fúj.) De mit se félj,

E hajszál jobban megvéd hadseregnél.

(Ör a zsidó foglyokkal bejön. Zsidók-
hoz): Jó órában könyörögtetek bizonynyal.

(Örhöz): Oldd fel bilincsüket. Mehetnek.

BUDOSÓJA VAGYOK...

Irta: Vértessy Gyula.

Bujdosója vagyok
En a nagy világnak,
Nagy betege vagyok
Egy édes kis lánynak.

Próbálnak gyógyítani
Van orvosom száz is,
Asszony is, leány is
Minden napra más is.

Borra is, dalra is
Kerül a sor aztán,
De hiába minden
Nóta, bor se használ.

Csók se kell, bor se kell,
Nem izlik a nóta
A koresma is mintha
Temetőbe vóna.

S mintha a cigányok
Sirásók lennének
Ki is ásnák sirom
Be is temetnének...

A nap bolondja.

Irta: Zboray Aladár.

— Bemehet hozzá, — biztatott az
orvos. — Ilyen szürke, felleget napokon
nyugodt. Csak ha verőfény ömlik a szo-
bába, olyankor válik veszedelmessé néha.

Szomray Tamás csakugyan nyugod-
tan ült az asztalánál s esőndesen számol-
gatott. Alig pillantott föl a munkájából,
a mikor beléptem. A tudományegyetem
büszkesége, az Akadémia kegyeltje, a
lángeszű fiatal tudós ott. abban a szo-
moru szobában is szint olyan volt, mint
a milyenek a társaságokban ismertük.
A saját ruhájában hagyták s miután egy
sem vágyakozott ki soha a szobájából,
nem volt ártalmára az intézetnek ez a
kis engedékenység.

Fekete göndör haja rendetlenül hul-
lott a homlokára s keskeny fehér kezé-
vel most is szüntelenül a haját simogatta,
mint akkortájban, a mikor megismerked-
tem vele. Nem igen tudtam, mit tegyek.
Tétovázva állottam meg az ajtóban s egy
pillanat alatt végig vonult egész élet-
története emlékezetemben ennek a fiatal
szellemóriásnak, akiről minden ember
azt hitte, hogy reformálni fogja a magyar
tudományos világot s megveti alapját a
magyar filozófiának.

Huszonkét éves volt, amikor meg-
nyerte az Akadémia nagydíját és huszonöt
éves korában rendes tanárrá lett az egye-
temen. Megtestesülése volt a lángelmének
és a szorgalomnak s e mellett sohasem
szűnt meg számottevő, sőt dédelgetett
tagja lenni a szalonoknak.

Mély fekete szeméibe, halvány ar-
cába szerelmes volt minden asszony s
végtelenül gyöngéd kedélye vissza tudta
tartani attól, hogy a Don Juanok sekély
lelkü kasztjába sorozhassák be.

— Bocsásson meg — szólott egy-
szerre halkán — hogy ülésel nem ki-
náltam meg, számoltam s nem akartam
a számtani műveletet befejezetlenül hagyni.

Mosolyogni próbált s bár ajkai kel-
lemesen mosolyogtak, szemének tétova
tekintete szinte szánalmassá tette ezt a
mosolygást.

— Jól esik, hogy megemlékezett
rólam; néha vágyom beszélgetni olyan
valakivel, a ki nem azért áll szóba ve-
lem, hogy a receptet megtudja írni. Mert
ez bánt egy kicsit. Mióta idejutottam, va-
nyira tönkrement, hogy idejutottam, va-
lamely megmagyarázhatlan ellenszenvet
érezek mindazok iránt, a kik megfigyel-
nek. Különbben elég jól érzem itt maga-
mat. Ha a sors nem akarná úgy, hogy
éppen akkor énekeljen valamely zagya
melódiát a szomszédban egy szegény be-
teg, amikor éppen legfontosabb számítá-
saimat végezem, egészen jól érezném
magamat.

— De hát tudja — üldöz a végzet.
A mint elmerülök igazán a munkába,
zengeni kezd az egész ház. Igazi bolon-
dok háza olyankor — tette hozzá moso-
lyogva. Ezért halad olyan lassan a mun-
kám. Ha ez nem volna, már régen meg-
fejtettem volna a problémát.

— Mert nagy fába vágtam a fej-
szémet. Összeakarom gyűjteni a nap-
sugarakat, hogy ne világítsanak az egész
világnak, hanem egyes-egyedül csak ne-
kem. Önző terv, de a mint kivittem, ma-
gam fogom szabályozni, kinek és mikor
juttassak belőle.

— Egy homoru tükörben gyűjtöm
össze a napsugarakat. A tükör egy rend-
kívül magas állványon lesz elhelyezve s
azután úgy fogom vezetni a fényt, mint
a villamosságot. Persze rendkívül nehéz
ezt a végtelen sebességgel haladó rez-
géseket központosítani, de számításaim
biztosak. A tükör gyuszögét és átmérő-
jét már kiszámítottam. Most az állvány
kiszámításán dolgozom. Ha ezzel elké-
szültem, magamhoz kéretem a Rotschild-
ház fejét, hogy financirozza a vállalatot
és két év alatt rabszolgám lesz az egész
világ.

— A mi hasznót hajt a vállalat,
azt átengedem a Rotschildoknak, nekem
csak egy millió kell évenként és csak
azt kötöm ki, hogy két, három, vagy tíz
— vagy mit tudom én hány ember...

— Azt hiszem, még ennél is sok-
kal több ember... nagyon sok ember
ne juthasson a napsugárhoz...

— Nem tudom, hány ember... Ki
tudtam számítani mindent, mindent —
csillagok távolságát, erők ellenhatását,
kiszámíthatjuk, hány csepp víz van a
tengerben, csak egyet nem számíthat ki
senki...

Körülnézett félve, kutatva, nem-e
hallja meg valaki, azután egészen közel
hajolt hozzám s alig hallhatóan sugta:

— Azt, hogy hány férfi fér el egy
asszony szívében! Ha egyet bevall, el-
hazudik tizedet, ha kettőt vall be, elhazu-
dott százat, elhazudott ezret...

— Miért hazudik minden asszony?
Ugy-e furesa kérdés? Miért vizes az eső?
Miért éget a tűz? Miért szomjazik vért
a tigris?

— Mi az asszony? Különb, mint
az állat, gyarlóbb, mint az ember. Ki
tudna rá haragudni? Mert nem lehet
haragudni az asszonyra azért, hogy áll-
hatatlan, az esőre, hogy lucskossá tesz.
Nem — nem tudok haragudni reá. Un-
dorodom a póktól, utálok a százlábut,

Házi asszonyok figyelmébe.

asszonyok által készi-
tett kenyerek által az

Groszházi Házikenyér Sütődéből

házhoz is szállítatlik.

Ne mulassza el senki, ki asztalánál jó zamatos, friss
házi kenyeret kíván élvezni, napi szükségletét, az
ujabb rendszer szerint a legkiválóbb orosz-házi sütő-
beszerezni. Ugyanott különleges finom
és kenyérlisztek kaphatók. Előre

de annyira nem becsülöm, nem becsülhetem, hogy haragudjak reá azért, mert utálatos.

— Szerethetem az asszonyt halálosan, gyűlöletesen, de annyira nem becsülhetem, hogy haragudjam reá. Ha megzuz egy leomló szikladarab, ha szétmarcangol a fenevad: dühössé tehet a fájdalom, megcsufolhat a szenvedés, de tehetetlen dőre, oktalán fenevadra ki haragudnék? De azt gyűlölöm, aki szívemre dobta a követ, szomjazom a vért, kiszívom esonjából a velőt, megkinozom s gyönyörködni akarok kinszenvedésében és halálordítása szöveg himnusz nekem, mint az angyalok kara.

— Hallja — hallja — kiáltott villogó szemekkel — üvöltének a százak, marcangolják egymást a pokoli sötétben egy irgalomból odavetett napsugárért. En hallom ezt a pokoli halálordítást és mámorossá lesz tőle a szívem. Megtelik a gyűlölség mézédés tüzávalával s újra szeretni tanítja a lelkemet.

Két kezével alátámasztotta a fejét s tágra nyílt szemekkel bámult maga elé.

— Ha rabszolgám lesz a nap, olyan hatalmas leszek, mint az Isten. Ott lesz tavasz csak, ahol én akarom, ott lesz nyár, a hol paranesolom. Ugy szereti a nyarat. Sötétlombu gesztenyefákat, bundás pálmákat, merev levelű babéredőt, és amerre ő fog járni, pálmák fognak hajlongani előtte. Cédrus hinti lába elé finom tüit, narancsvirág lehelli reá kábitó, szerelmes lelkét. Ezüstlevelű olajfa altató dalt suttog fülébe, haragoszöld fikuszok hűs árnyékkal szolgálnak neki, magas, katonás ciprusok elrejtik a kíváncsi világ elől.

— Ha félni fognak tőlem s imádni, mint az Istent, nem mernek a közelébe lépni annak, a kit én imádok. És akkor a százak lesznek olyan nyomorultak, mint én most.

— Ne áruljon el, itt belesnek a szívembe s én nem akarom, hogy tudják milyen nyomorult vagyok, nem rettegnek tőlem majd, a mikor Isten leszek. Gyáva voltam, gyáva! — suttogta, míg hangját hörgővé tette a zokogás.

— A mikor a közelében voltam, feledtem mindent, multat, jelent, jövőt s nem akartam másról tudni, csak róla. Megalkudtam a sorssal, megengedtem, hogy kivülem még egy emberhez jó legyen — megengedtem, hogy meggyalázzon — mert szegény voltam. Ha gyémántokban fűroszthettem volna, nem látott volna meg mást.

— Vágynak reá, mint a bűnre. Megfertőzték a szívét buja pillantásokkal, elvakították a szemét csillogó kővel, megölték a lelkét tömjénezés füstjével és én azt hittem, tisztára moshatom a szívét az érette hullatott könnyeimmel, látóvá tehetem szemét, ha szívemet mutatom meg, életre ébreszthetem a lelkét, ha a szerelem szavával szólok hozzá.

— Nincsen az asszonyoknak lelkük, higgyen nekem. Az első férfi, a ki buja ajakkal megcsókolja, kiszívja a lelküket s azontul csak bűbajos hullák, a melyekkel az enyészetet öleljük a szívünkre. Méreg a csókjuk, szédítő, észtrabló méreg, üdvösség az ölelésük, mámorító, lelkét sorvasztó üdvösség.

— Üdvösség! Egyetlen tekintete fölért a menyországgal. Ha szerelmesen nézett reám, oh, mért nézett reám sze-

relmesen, megfürdött a lelkem abban a verőfényben, a mely szeméből áradt s betelt minden idegem a boldogság mámorával.

— Hisz tudja. A legédesebb, legbűbajosabb lény a földön. Szeretett önzetlenül, szívből, magamért, hisz nem adhattam neki semmit — csak a szívemet. Megelégedett lelkemmel s én ragyogó szavakból fontam glóriát a homloka köré. És akkor jöttek a százak. Brilliót szórtak a lába elé, virágerdővé változtatták a szobáját. Engem a jobbik szíve nem adott, a hiúsága, az asszony volt a gyémántokat nem tudta nélkülözni. És megmondotta: Szeretlek, úgy szeretlek, a mint az asszonyszív szeretni tud, de engedd, hogy szeressem a brilliótokat is.

— Nem tudtam másra gondolni, mint arra, hogy elveszitem s inkább eltagadtam a szememet s nem láttam. Azután egy asztalhoz ültetett azokkal, akiknek a vére vágytam s én megtanultam mosolyogni a magam aljasságán. Azután elmondotta, hogy mint rajongják körül és én nem tudtam megfojtani s a mikor egyszer kifakadtam, csak annyit mondott:

— A ki a napba szerelmes, törje hozzá a szívét ahhoz a gondolathoz, hogy a nap mindenkire süt.

— Nos, hát én megmutatom, hogy rabszolgámmá teszem a napot, nem fog sütni, csak nekem s akkor — akkor oda állok eléje s azt mondom:

— A ki a napba szerelmes, az törje szolgásgba a napot.
És én megteszem!

A GÁLYÁN.

Irta: Ifj. Rác Lajos.

Zajló tengeren a gályát vonni
Nem bírja fáradt, erőtlén karja —
Egy ősz, öreg pap, bilinesbe vert rab
Belejajdul a zugó viharba:

„Zugj, zugj te orkán, tombolj te hullám,
Villám cikázzon, dördüljön az ég —
Evező, árbo, pozdorjára törjön.
Te gályabörtön, szakadj szerte szét!...

Egy roppanás... és megsemmisülünk —
A tenger mélyen nincs több fájdalom...
Testünk és lelkünk bilinesbe verni
Nem törhet ott ránk semmi hatalom!

Mért élni még?! a nagy harc elveszett,
Otthon nyomor... és mi gályát vonunk —
Hiába küzdés, buzgó imádság.
Rab: nemzetünk, feldulva templomunk!...

Zajló tengeren a gályát vonni
Nem bírja fáradt, erőtlén karja;
Alélva roskad padjára vissza,
Vergődik, ott, a zugó viharba.

„Mi ez?! a felhők fekete szárnya
Meghasad, oszlik... arra, keletre...
Hazám, hazám, szegény magyar hazám!
Hajnal derül föl, hajnal... felette!...

Hatalmas Isten, látom: lesz idő:
Szabadság napja újra fölragyog,
Vérünk, könnyünk nem hiába omlott,
Jön még idő, jön: jobb, dicsőbb, nagyobb!

Mi szenvedünk... óh, áldott szenvedés,
Mert jobb jövődöt érte válthatunk —
Mi elveszünk — de élni, állni fog
Szabad hazánk és szabad templomunk!

„Ámén!... suttogják körül a rabok.
A gályát Ő már nem vonja tovább...
Mehalt. S az égről kelő napsugár
Ragyogva hint rá fényes glóriát.

Legenda a fenyőfáról.

— Karácsonyi mese. —

Irta: Sas Ede.

Régen-régen történt, akkor, a mikor a jó Isten a világot teremtette. Ugy-e bizony, hogy ez elég régen volt. A föld pusztá volt és sivár. A jó Isten fölakarta ruházni selymes füvel, lombos fával, tarka virággal. Intett a kezével — s egymás után támadt elő a földből a déli palma, a karesu jegenye, a susogó tölgy, a bókoló fűz, a sok pompásnál-pompásabb gyümölcsfa. És mosolygott a jóságos szemével és egymásután sarjadt elő a pihés pázsit közül a tömérdek gyönyörű virág: a büszke róza, a szemérmes ibolya, a hónál fehérebb liliom és a fürtös gyöngyvirág. És mind hálásan mosolyogtak vissza a jó Istenre, hogy őket ilyen szépen megteremtette.

Akkor azt mondta a jó Isten:

— Edes fám, szép virágaim, megteremtettelek benneteket, hogy viruljatok és illatozzatok és árnyékot és gyümölcsöt adjatok az embereknek, a kiket azután fogok megteremteni s akik élni fognak az egész világon. De én azt akarom, hogy nektek is jó dolgotok legyen.

Nosza, rajta, válasszatok ki magatoknak a föld kerekén azt a helyet, a hol élni akarok. Először is halljuk a pálmát: hol akar gyökeret verni?

A palma meghajtotta kevély fejét az Ur előtt és felelé:

— Én ott akarok élni, Teremtőm, a hová legmelegebben tűz a napsugár és a hol a nyár örömei nem szűnnek meg soha. Nem akarom, hogy leveleimet letépje az ősz, nem akarom, hogy megbibáljon a kegyetlen téli szél. Virulni akarok örökké!

— Te nem is olyan rosszul választottál — mondta a jó Isten. Legyen hát neked a te kívánságod szerint. Elhelyezlek téged dél legforróbb tájékára. Hát te, terebélyes tölgyfa, hol akarod kiterjeszteni sűrű ágbogodat?

Felelt a tölgyfa:

— Én társaságban akarok élni! uram! Azt akarom, hogy testvéreim, a többi lombos fák, mind körülöttem éljenek, zöldeljenek az erdőségben, a miben csillogó esermély fakad; s a melynek tisztásain kis őzikék játszadoznak. Lombjaink közt madár fészkeljen, madár daloljon, közöttünk mindig békesség honoljon!

Az Ur kegyesen bólintott.

— Legyen neked a te kívánságod szerint! S most halljuk a hetyke jegenye-eserfát: hát ő mit akar?

Ujj kész női és gyermek ruha üzlet. Vizvári L. E. és Társa cég
Simonffy-utca 2.

Alánlja a legolcsóbb kész női ruháit, u. m. kész alj-bluzzal együtt 2 frttól feljebb. Kosztümök posztóból 4 frttól feljebb. Gyermekeknél 50 krtól, Bluzok 60 krtól, Reform schlafrokk 2.20 krtól, a legújabb divatu selyem bluzok minden fogadható árban nagy választékban kaphatók.

— Mi tagadás, Atyám, én egy kisit kíváncsi vagyok. Allits engem az utak mellé, a hol a vándorok járnak-kelnek, utasok kocsija csörömpöl. Ott aztán felnyujtanám a nyakamat magasra: hadd lássam, ki jön, mi jön már megint arra felé?

A jó Isten erre is csak mosolylyal felelt s teljesítette a jegenye óhaját. Most a fűzfa-kisasszonyra került a sor.

— Halljuk, hát te mit akarsz?

— En, felelt fűzfa-kisasszony kegyes meghajtással, — viz partjára szeretnék kerülni. Fényes verőfényben, nyájas holdsugárnál nézegetném magamat a víz tiszta tükörében...

— Ej, ej, — mondá a jó Isten. — Milyen hü vagy te fűzfa-kisasszony! Hanem hát legyen úgy, a hogy akarod, kijelölöm a te helyedet a csobogó, hullámzó vizek partján...

Es így tovább, fűnek, fának betöltötte a Mindenható a szive vágyát, hogy hol akar élni; bimbózni és virágozni? Elhelyezte a gyümölcsfákat a zöldelő lankákra, hegyek oldalába, a hol mentve vannak a süvöltő szélről; elültette a virágokat bokrok alá, fák tövébe, kertek közepébe, a hol ápoló kéz vigyáz rájuk, szép lányok jönnek majd értük, bokrétát, menyasszonyi koszorút fűznek belőlük... Ej, de nagyszerű is lesz a dolguk!

Csak egy fa van még hátra, a ki szerényen félve húzódott a sorból, mikor az Ur kegyelme minden növénynek kijelölte a maga legjobb helyét. Ez a szerény fácska — a fenyőfa volt...

— Kicsi fenyőszálam, egyszerű gyermekem a fák pompás rokonságában, hát neked mi az óhajod, melyik táját választottad a kerek világnak?

A fenyőbokr minden kicsi tülevélkeje remegett az alázatosságtól, mikor az ég és föld Ura elé járult.

— Azt mondád az imént, édes Istenem, — rebegé halkán, — hogy embereket is fogsz a világra teremteni, akik ellepik majd a föld egész kerekességét. Nos, akkor laknak majd emberek nemcsak a forró déli ég alatt, a hol örökös a nyár, de a hideg északon is, a hol fagyasztó viharok száguldoznak. A melegebb égtájak embereinek már lesz pálmájuk, mindenféle fájuk, bokruk, viráguk, de mit csinálnak a zordon észak lakói? Honnan vesznek egy kis melegítő tüzfát? ... Kópár legyen ott minden és kietlen? Engedd azt, én Uram, Istenem, hogy én felhúzódhassam Észak ormaira, majd csak eltengődöm valahol a sziklahasadékokban... Hadd legyek én az észak szegény embereinek vigasztaló, enyhető fája...

Az Ur kiterjeszté kezét a fenyőfa fölé:

— Legyen neked a te kívánságod szerint? Eredj a zordon, fagyos magaslatokra, verj ott gyökeret a kemény sziklába, koszorúzd meg a reménység színével a rideg bérceket! Szived sugallata jó és nemes — és én megáldalak téged ezért azzal, hogy győztesen dacolj ott a tél: te azt meg ne érezd; hanem zöl-

deljen a lombod hervadatlanul, örökké, akár a ragyogó délnek büszke pálmája!

II.

S a kicsi fenyőfa fogta magát s ment, elvándorolt a messze, magas északra, ott akart tanyát verni a meredek ormon. Azt mondta a vén szikla:

— Mit keres énrajtam ez a hitvány giz-gaz? En bizony nem ereszttem a természetre a gyökereit!

S a fenyőfácskának bizony nagy fáradságába került, míg a gyökérszállait belopta a sziklahasadékokba, hogy egy kis életerőt szivhasson a földből.

Fölkerekedett a szélvész:

— Mit akar itt ez a csenyevész forgács? Kitépem és elsodrom az óperenciás tengerig!

S haragosan rontott neki a fenyőfácskának, úgy, hogy annak minden erejével megkellett kapaszkodnia, hogy a gonosz förteteg ki ne csavarjg, messze ne sodorja.

Megrázza havas szakállát a tél apó:

— Mit? Idegen a birodalmamban, a hol csak jégvirágnak szabad teremni? Várj csak, vakmerő jövevény, majd adok neked!

S teli rakta a fenyőfácska ágait, levélkét fagyasztó, gyilkos zuzmarával, hogy a szegény kis áldozat csak úgy didergett. Keservesen gondolt arra, hogy milyen jó dolga van a többi fának, virágnak, a kik aranyos verőfényben melegszenek, dalos madarakat rengetnek-ringatnak...

Es jöttek a szerény emberek, fejszékkel fölfegyverkezve. Vágták, irtották a fenyő-erdőt, tüzet raktak belőle s lángjainál melengették elgémberedett tagjaikat. Igaza volt a jó fenyőnek: ha ő nem vándorol a magas északra, megveszi ott az embereket az Isten hidege. De így ő betöltötte hivatását, életadó meleggel szolgált a fagyos tájék lakóinak, hanem ezért tüzhaltát is kellett szenvednie.

III.

Évek teltek-multak s míg a többi fa viruht és vigadott: a fenyő csak sajnargott. S keserves sóhaj kelt a galyai közt:

— Jó Istenem, hisz ez mégis elviselhetetlen! Fagyoskodás az életem, tűz a halálom! Szabadíts meg, uram, szenvedéseimtől! Vesszek el inkább a kietlen sziklán, egyetlen bokrom se nőjön ki többé soha!

Fekete éjszaka volt. Az égen szikrázva, sziporkázva ragyogtak a csillagok. A távolból, a magasból, mintha ének hallatszott volna: oly lágy, oly édes, a minő csak angyal-ének lehet. S az éjszaka feketeségét gyöngéd hajnalpir váltotta föl s fényes angyal szállott át a zuzmarás erdő felett. S a merre szállt, jótékony melegség terjedt a nyomába, úgy, hogy a fenyőágakról leolvadt a csillogó zuzmara...

S a fényes angyal leszállott a fenyőfa elé és azt mondá neki:

— Türel és szenvedtél, feláldoztad

magadat az emberekért, jó kis fenyőfa! Ime, meg lesz jutalmazva a te türeled és jóságod és önfeláldozásod! Mert ma született a világra a Megváltó, a ki örömet és áldást hoz a tőrökre, szenvedőkre! Meg fog ő téged ajándékozni olyan tavasszal, aminőben egy fának sincs része soha! Megfürdet ő téged olyan fényességben, a minő dél pompás pálmájára sem ragyog! S megáld téged olyan terméssel, a minél gazdagabbat nem hoznak a viruló kertek legdusabb gyümölcsfái soha!

S meglibbentek az angyal arany szárnyai s eltűnt az ég küldötte az éjben. A fenyőfa reszketett a megilletődéstől és az örömtől...

IV.

De zughatott aztán a szélvész, csikoroghatott a hideg. A fenyőfa az orkán süvöltésében is hallotta az angyal társaságát. A tél fagyában is érezte szárnyai melegét. Várta az ő megígért tavaszát, mely szebb lesz, mint minden más faé a világon...

S ime, jöttek az emberek, elvitték a fenyőfát a városba, jó meleg, fűtött szobába. Gondos, becéző kezek teleaggatták ágait mindenféle tarka holmival. Gyémántpor volt a harmata, alatta kincs, nagy garmada. S a gyümölcse, a virága jaj be édes, jaj be drága! Arany alma, arany dió, gyertyácska rajta, millió!

Egyszerre kitérült a szoba ajtaja, a hol a fenyőfácskát ékesítették. A nyitott ajtón betódult a gyermekereg; hogy táncoltak, hogy ugrándoztak a kincsektől görnyedő fa alatt! Ez nem győzött vicskándozni, az letérdelt imádkozni; apa, anya ölekezett, jó fenyőfa örvendezett...

S eszébe jutott az angyal szava, aki neki bőséges jutalmat ígért önfeláldozó szenvedése miatt. Igaza volt az Ur küldöttjének: ilyen édes, bűbajos tavasza egy fának sincs a világon, mint a fenyőnek szent karácsony napján...

Kinn, az éjszakában, egybeolvadt a harangszó s az angyal-ének. Az égen fellobogtak a csillagok. A fenyőfán fellobogtak a gyertyák. A karácsonyfá minden kicsi tülevele reszketett a boldogságtól, az üdvösségtől...

Ez a fenyőfa legendája.

Legenda a szivekről, melyek fáznak és szenvednek; legenda a szegényekről, a kik nyomorban sinlődnék; legenda, hogy bizzanak és reméljenek, elhozza az ő fényes tavaszukat is az Ur, a mint elhozta a boldogság ünnepét a jó kis fenyőfának...

MŰVÉSZET.

Térei Emma hangversenye. Január hó 10-én a Zenede hangverseny termében megtartandó hangverseny iránt általános az érdeklődés az egész városban, Térei Emma, itt született, itt tanult, itt merítette művészi ihletét, a melylyel a székesfővárosban is már sok babért aratott. — Méltó társa lesz Alexander Erzsike,

Báli idény.

Vásárolja selyemkelme, gaze, crépe de chine, csipkeruha, csipke és szalag-szükségletét báli idényre

Szenásy, Hoffmann és Tsa
selyemáruházában

Budapest, IV., Bécsi-utca 4. sz.

Elismert legjobb és legszolidabb cég, hol az utolsó ujdonságok mindig raktáron vannak.

Minták bérmentve küldetnek.

Alexander Bernát egyetemi tanár leánya ki elragadó hangjával Münchenben, Drezdában, Bécsben és Budapesten nagy sikereket aratott. A művészi társaságot kiegészíti Anisz Adolf hegedűművész, a ki fiatal kora dacára már is kész művész a hegedűn. Jegyek iránt lehet már is intézkedni László Albert és társa Csáthy K. könyvkereskedő urak üzleteiben és Kuthi Zsigmond igazgató tanító urnál.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Tanácsülés.** A város tanácsa tegnap délelőtt fél 10 től déli fél 1-ig Kovács József polgármester elnöklete alatt a városháza kis tanácsstermében a folyó ügyek elintézése végett tanácsulést tartott.

× **Árvaszéki ülés.** A város árvaszéke tegnap Bészler Károly árvaszéki elnök elnöklete alatt ülést tartott, melyen mintegy 150—160 ügyet intéztek el.

× **Pénztárvizsgálat.** Tegnap és tegnapelőtt vizsgálta meg a városi gyám-pénztárt az arra kiküldött bizottság. A bizottság Vecsey Imre elnöklete alatt Bészler Károly, Pálffy Gábor, dr. Dóczi Emil, Harangi László, Komáromi Antal és Mihalovich Gyula és dr. Tóth Emil tagokból állott. A bizottság a pénztárt rendben találta.

IRODALOM.

(**Alakok és hangulatok.** Frank Zoltánnak, a Szabadság munkatársának a László-nyomda szép kiállításában új könyve jelent meg Karácsonyra. Tizenhárom rajz, életkép és elbeszélés van a csinos kötetben, melynek ára két korona. Frank elmés, zamatos, magyar lelkű író, ügyes elbeszélő, egyszerű színekkel, természetes folyású magyarsággal ír, van kedélye, humora, jókedve s egy-két vonással hatásosan jellemez embereket, helyzeteket és kort. Őszintén ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe.

A Jézuska várása.

Sok, szinte megszámlálhatatlan jó és rossz szokásnak rabja az ember. Kora gyermekeségétől a roskadó aggság idejéig.

És én sokszor gondolkodtam rajta, igaz-e, hogy az ember szokásainak elvégül rabja is lesz!?

Bizony nem igaz!

Az élet változó viszonyai között, az életkor különböző fokán szinte elkerülhetetlenül reánk ragad egy-egy szokás; belérögződik testi, lelki életünk kívánságainak mintegy én-jébe s végre azt mondjuk reá, hogy: nem tudok ellenni nélküle, természetemmé vált már.

S ma egyet billen élet rendünk, más viszonyok közé kerülünk; egy-két rövid év, sokszor hónap, más emberek s észrevétlenül alakultunk át mi is azokhoz, lelki-testi kívánságának, szokásainkkal együtt.

Ezek után azt hihetné valaki, hogy talán nincsenek is egyáltalán szokásaink.

Pedig vannak szokásaink, a melyek igazán természetünké váltak s

melyek mégis úgy tűnnek fel mintha pusztán csak összhangos cselekedetek volnának a körülöttünk lévőekkel, az egész társadalommal, azokkal, azokért és együttesen.

És ezek a hitélet ünnepei!

Vén legény vagyok már, lelkemnek az érzelmeik iránti fogékonyságán nagyon sokat lekoptatott az idő és az emberek, meg — a gondolkodás!

Leszoktattam már sok mindenről magamat ez életben s régen nem várom már én a kicsi Jézuskának örömet és boldogságot hintő jövetelét, az eszem, a gondolkodásom révén.

De azért mégis érzem, hogy nagy hiánya volna a társadalom erkölcsi világának, ha nem volna az önzetlen szeretetnek is ünnepe e kufár, e részvétlen és önző világon.

Az önzetlen szeretetnek, melynek gyakorlására mindenki olthatatlan vágyat érez legalább egyszer egy évben, a kicsi Jézus születése ünnepén.

Mindenki; ha szeretett azért mert szeretett; hanem szerettetett, vagy nem szeretett, hát annak a szívek mélyébe oltott olthatatlan vágyának teljesítése nevében: öleli magához a kisdedeget, neveli ártatlan örömeiket, mint ama lényeken kik az emberbe oltott önzetlen szeretet gyakoroltatásának egyetlen magszárai e kerek földön!

Van hát szokás e földön, mely természetünk de az csak az Isten által az emberbe emberi jellegül beléoltott szokás lehet, melyben mindenki közös, melyben mindenki részes s melyet senki és semmi szín alatt teljesen el nem dobhat önmagától s a mely bármilyen, de valamelyes formában kell, hogy megnyilatkozzék minden emberben s ilyen:

A kis Jézuska várása, — a szeretet ünnepe is. Légy hát üdvözölve kis Jézuska, áldott születésed napján!

Gyermekek öröme s e világ — javára! . . .

Frank Zoltán.

SZABADSÁG.

Az 1904-ik év közeledésével új előfizetést hirdetünk a

SZABADSÁG

politikai napilap harmadik évfolyamára.

A Szabadság előfizetési ára:

Helyben:

Egész évre 12 korona.

Fél évre 6 korona.

Negyedévre 3 korona.

Vidékre:

Egész évre 20 korona.

Fél évre 10 korona.

Negyedévre 5 korona.

Debrecen, Csapó-utca 9.

Tisztelettel:

A Szabadság kiadóhivatala.

Távbeszélő száma: 275.

H I R H I D

A SZABADSÁG legközelebbi száma a karácsonyi ünnepek miatt e hónap 28-án hétfőn délben jelenik meg.

Ünnepi Istentiszteletek.

A református templomokban.

Pénteken. Karácsony első napján délelőtt. Nagytemplomban: Jánossy Zoltán lelkész. Kistemplomban: Csighy Andor s. lelkész. Kossuth u. Szele György lelkész. Ispotály: Könyves Tóth Kálmán lelkész. — Délután. Nagytemplomban: Harsányi Pál coll. senior. Kossuth u.: Dajka István 4 é. hittanhallgató. Ispotály; Ifj. Kiss Albert 4 é. hittanhallgató.

A róm. kath templomban.

Karácsony éjjel 11 órakor Rózsafüzér volt karácsonyi énekkel 12 órakor az éjfél misét Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prép. plébános tartotta nagy segédlettel, 6 órakor reggel ugyanó mondja az ugynevezett pásztormisét azután szt. miséket mondanak: 7 órakor Pák Emil. 8 órakor egyik kegyesrendi tanár, melyen a főgymnasiumi ifjuság vesz részt: 9 órakor az ünnepélyes nagymisét Dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost plébános tartja segédlettel s azután ugyanó prédikál, Háromnegyed 11-kor a Svetits-zárda s az elemi iskolák növendékei részére továbbá fél 12 órakor misézik Szabó István.

Délután 3 órakor ünnepélyes vesperegyet tart Dr. Wolafka Nándor v. püspök, plébános segédlettel azután ugyanó prédikál ezután pedig Rózsafüzér lesz.

Az ágost. hitv. evang. templomban.

Délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes, 11 órakor urvacsonya: az ágendát végzi Materny Lajos főesperes. — Délután 3 órakor Máté Károly segédlelkész.

Az ev. ret. templomokban.

Szombaton, karácsony második napján délelőtt. Nagytemplomban: Harsányi Pál theol. senior. Kistemplom: Simon Imre esk. fel. Kossuth-u.: ifj. Kiss Albert 4 é. hittanhallgató. Ispotály: Dajka István 4 é. hittanh. Délután. Nagytemplom: ifju Kiss Albert. Kistemplom: Dajka István. Kossuth.-u.: Harsányi Pál. Ispotály: Simon Imre.

A róm. kath. templomban.

Délelőtt szent misét mondanak: 6 órakor Ruzska Zoltán, 7 órakor Pák Emil 8 órakor egyik kegyesrendi tanár, melyen a főgymnasiumi ifjuság vesz részt; 9 órakor az ünnepélyes nagymisét dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános tartja segédlettel s azután ugyanó prédikál, háromnegyedkor misézik Molnár Kálmán Dezső h. igazgató, melyen a Svetits-zárda s az elemi iskolák növendékei vesznek részt. A fél 12 óras misét mondja: Nyári Ignác.

Délután 3 órakor lytania, azután Rózsafüzér lesz.

Az ág. ev. templomban.

Délelőtt 10 órakor: Materny Lajos főesperes d. e. 11 órakor urvacsonya: osztja Máté Károly segédlelkész, délután 3 órakor ima.

Az ev. ref. templomokban.

Vasárnap, d. e. Nagytemplom: Harsányi Pál, Kistemplom: ifj. Kiss Albert, Kossuth-u.: Szele György, Ispotály: K. Tóth Kálmán. Délután. Nagytemplom: Dajka István, Kistemplom: Harsányi Pál, Kossuth-u.: ifj. Kiss Albert, Ispotály: Simon Imre.

Róm. kath. templomban.

Délelőtt szt.-misét mondanak: 6 órakor Pák Emil, 7 órakor: Nyiri Ignác, 8 órakor: egyik kegyesrendi tanár, melyen a főgimnáziumi ifjuság vesz részt; 9 órakor az ünnepélyes nagymisét dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános tart segédlettel s azután Nyári Ignác prédikál. Háromneg ed 11-kor misézik Molnár Kálmán Dezső h. igazgató, melyen a Svetitszárda s az elemi iskolák növendékei vesznek részt. A fél 12 óras misét mondja: Ruzska Zoltán. Délután 3 órakor lytánia, azután Rózsafüzér.

Az ág. ev. templomban.

Délelőtt 10 órakor: Máté Károly segédlelkész; d. u. 3 órakor ima.

Csokonai Lapok.

Debrecenben új irodalmi folyóirat indult *Rudnyánszky* Gyulának a Szabadság szerkesztőjének szerkesztésében és *Morvay* Zoltán kiadásában.

A rendkívül gazdag tartalmu folyóirat méltó feltűnést fog kelteni nem csak Debrecenben, hanem az egész országban. Gyönyörű kiállítású díszes folyóirat a *Csokonai Lapok*, melynek karácsonyra megjelent ujévi első füzetében *Bársony* István, *Malonyay* Dezső, *Szávay* Gyula, dr. *Kardos* Albert, *Dombay* Hugó, *Vértesy* Gyula, dr. *Tüdös* Kálmán, gróf *Zichy* Géza, *Barabás* János, *Koncz* Ákos, *Rudnyánszky* Gyula, *Pák* Emil és mások tollából vannak értékes közlemények.

Debrecenben készül ez a folyóirat; de az egész ország művelt közönsége számára

A *Csokonai Lapok* a nemzeti műveltség terjesztését írta zászlalája; bátor, szókimondó, erősen magyar lelkű irodalmi folyóirat, minőre valóban nagy szükség van.

Méltó ez a vállalat a közönség lelkes, nagy szeretetére.

Előfizetési ára félévre 5 ko-

rona, mely a *Csokonai Lapok* kiadóhivatalába, Debrecen, Kossuth-utca 13. küldendő.

* Kubelik és felesége Debrecenben.

Kubelik, a világhódító hegedűművész, mint ezt előre jeleztük, tegnap este feleségével Debrecenbe érkezett. Prágából Budapestre jött a fiatal pár, ahol fél napot töltöttek; *Szell* Farkas kir. táblai tanácselnök házához, kinél a karácsonyi ünnepeket töltik, tegnap este a gyorsvonattal érkeztek meg. Érdekes, hogy tavaly *Kubelik* karácsonykor Oroszországban volt s mivel ott 12 nappal később van a karácsony, akkor meg ő már Bécsben hangversenyzett, így tavaly *Kubelik*nek egyáltalán nem volt Karácsonya. — Az idén viszont kétszer ünnepelte meg karácsony estélyét; mert Prágában édes anyjánál e hónap 21-én karácsonyfát is állítottak a fiatal pár számára; tegnap pedig *Szell* Farkas házában volt boldog karácsonyestéjük. — *Kubelik* 1904. január 3-ig marad Debrecenben. Január 3-án délután 4 órakor Budapestre utazik. Január 5-én Budapesten, 7-én Bécsben hangversenyez a nagy hegedűművész.

* **Domahidy Elemér főispán** a közbejött karácsonyi ünnepek miatt nem vehette át a főispánság ügyvezetését; azonban a közeli napokban Debrecenbe érkezik és egy napra *Dobiecki* Sándor országgyűlési képviselő vendége lesz. Ünnepies beiktatását *Domahidy* főispán, mint már jelentettük, 1904. január 12-én tartja meg.

* **Eljegyzések.** A tegnapi napig az anyakönyvi hivatal házassági osztályánál a következő eljegyzéseket jelentették be: *Szura* András gör. kath. pincér eljegyezte *Varga* Annát róm. kath. *Makai* József ev. ref. napszámos *Szücs* Erzsébetet ev. ref. *Pál* József ev. ref. kőművessegéd — *Jeremiás* Rózát ev. ref., *Kovács* L. ev. ref. juhász — *Kis* Erzsébetet ev. ref., *Takács* József ev. ref. hentes — *Burai* Erzsébetet ev. ref., *Elefánt* Lajos izr. talmudista — *Valler* Zálit izr., *Veress* Károly ev. tef. petroleum-ügynök — *Nagy* Juliánát ev. ref.

* **A munkaszünet felfüggesztése vasárnapra.** *Hieronymy* kereskedelmi miniszter tegnap este *Kovács* polgármesterhez táviratot intézett, melyben tekintettel az ujévi forgalomra a vasárnapi munkaszünetet felfüggeszti, illetve megengedi, hogy dec. 27-én vasárnap a 285. sz. rendelet II. a. 2. 3. 4. és 5. pontjai alatt

említett ipari és kereskedelmi telepeken a munka, illetőleg az adás-vevés egész napon át végezhető legyen.

* **Házasságkötések.** Házasságra léptek az anyakönyvi hivatal jelentése szerint tegnapig a következők: dr. *Keleti* Mór házasságra lépett *Kelner* Emmával, *Rozenberg* József — *Strausz* Szerénával, *Hollasovszky* Lajos — *Bod* Idával, *Kerekes* András — *Kozma* Margittal, *Révész* Antal — *Király* Máriával, *Krizsóf* Vencel — *Szücs* Juliánával és *Mike* János — *Óry* Erzsébettel.

* **Változás a Debrecennél.** Laptársunk a Debrecen, a debreceni és hajdumegyei függetlenségi párt hivatalos közlönye tegnap a városi nyomdába ment át, *Kiadója* és felelős szerkesztője *Székely* Imre lett, a ki a lapot *Móricz* Pál távoztása óta ideiglenesen addig is szerkesztette.

* **Eljegyzés.** *Kripkó* József m. kir. posta és távirat tiszt eljegyezte *Fáji* Fáy Ilonka kisasszonyt, elhunyt *Fáji* Fáy János budapesti pénzügyi titkár szeretetreméltó és kedves leányát.

* **Halálozás.** Id. *Kostya* János elhunyt e hó 24-én életének 82-ik évében. Temetése e hó 26-án d. u. 2 órakor lesz a Széchenyi utcai 1 sz. háztól. Az elhunytat több gyermeke és unokája siratja, ugyszinte *Hepke* Viktor közközhízi hivatalnok.

* **Vasuti bérletjegyek.** *Hieronymy* Károly kereskedelemügyi miniszter, méltánnyolván egyrészt azokat a nehézségeket amelyeket az 1904. évre szóló vasuti jegyek kiállítása a m. kir. államvasutak igazgatóságánál okoz, másrészt különös figyelemben részesítvén azokat a nem ritkán fontos okokat, melyek indokolttá teszik, hogy különösen a köztisztviselők vasuti bérlet- és szabadjegyeiket fennakadás nélkül használhassák, értesítette a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy az 1903. évre kiállított államvasuti ösezes kedvezményes évi bérlet- és évi szabadjegyek érvényét az 1904. január hó 31. napjáig kiterjesztette. Megjegyzendő azonban, hogy e meghosszabbítás nem vonatkozik a kedvezményes igazolványok egyéb nemzeteire. Jelesül a féláru menetjegyváltására jogosító arképes igazolványok alapján az 1904. évi január hó 1-je után csak az esetben igényelhető utazási kedvezmény, ha ezeket az 1906. évre megfelelően érvényesítették.

* **Nem hagyta az anyját.** Bekísérték tegnap délelőtt a bűnügyi osztályhoz *Tóth* Istvánét, kit a rendőr tiltott kéregetésen csipett el. Meglátta fia *Tóth* István, hogy a rendőr anyját bekíséri s is utána ment fel a rendőrségre, a hol a kihallgatáson oly botránnyosan viselte magát, hogy többször figyelmeztették a csendesebb viselkedésre. A figyelmeztetés *Tóth*nak nem sokat használt, sőt nahogy

Telefon.

Hrabéczy Antal

Telefon.

2.

fehérnemű-gőzmosó és vasaló intézete.

Finom munka.

Széchenyi-utca 42.

Szűjtő kocsi.

az anyjára rábizonyítsák a kéregetést, az anyja zsebéből ellopta az összegyűlt pénzt. Tóthot az anyjával együtt lecsukták.

* **Külföldi utazás mint ujévi ajándék.** Az atazás nemes szórakozás mindvégig a gazdag emberek kiváltsága maradt volna, ha az Idegenforgalmi vállalat meg nem csinálja „Utazási Sorsjáték” tervezetét. Ez intézet módot akarván nyújtani arra, hogy az utazás gyönyörűségében mindenki részesülhessen, százezer egyenként 2 koronás sorsjegyet becsajtott forgalomba. A főnyeremény ingyenes utazás a föld körül, a mely mellett számos egyéb értékes nyeremények is vannak, mint hosszabb, teljes ellátással kapcsolatos külföldi utazások, előkelő fürdőkön való nyaralás teljes költségei és hasonlók. Az utazási sorsjegy, a mely városunkban is a nagyobb dohánytőzsdékben kapható, különösen alkalmas ujévi ajándékoknak, mert az ajándékozónak igen kevésbe kerül, de a megajándékozottnak az előnyös tervezetnél fogva nagy örömet és boldogságot hozhat. — Részletes tervezetet bárkinek készséggel küld a központi menetjegyiroda (Budapest, Vigadó-tér 1.)

* **Lopás a vasuti kocsiban.** Tegnap reggel a Püspök-Ladány felől érkező vonaton lopást követett el egy eddig ismeretlen ember. A károsult Fisch Herman, ki Ladányból jött Debrecenbe. Utközben a kocsiban elszunyókált, a mit a tolvaj észrevett és sietett az alkalmat felhasználni. Kivette az alvó ember zsebéből pénztárcáját a melyben 500 korona készpénz és azonkívül 1000 korona értékű értékpapír volt. A lopást csak Debrecenben vette észre Fisch és azonnal a rendőrségre sietett, hogy jelentést tegyen a lopásról. A rendőrség a feljelentésre azonnal megindította a nyomozást.

* **Halálozások.** Az anyakönyvi hivatalnál tegnap az alábbi haláleseteket jelentették be. Sarkadi Mária ev. ref. 8 napos, Ujvári Sándorné ev. ref. 59 éves, Kostya János róm. kath. 83 éves, Kiss Mária ev. ref. 48 éves.

* **Elcsipett tolvaj.** Bodnár János többször büntetett csavargót tegnap egy rendőr rajtakapta, mikor egy udvarról kisebb tárgyakat elakart emelni. A rendőr rögtön elfogta és bekísérte a bűnügyi osztályhoz, a hol további intézkedésig lezárták. Bodnárnak ez már nem első esete, gyakran volt már hasonló vétségeket büntetve s a rendőrség e tetteért is szigoruan megbünteti.

* **Baromfi lopás.** Török Gábor erdőmester lakásáról tegnap éjjel ismeretlen tettes 17 baromfit ellopott. A baromfiak ketrecbe voltak bezárva, a tolvaj a ketrecet nem tudta kinyitni tehát úgy segített magán, hogy a tyukokat ketrecesből elvitte. A károsult a lopásról jelentést tett a rendőrségen, hogy a nyomozásuk ki a tyukok tolvaját.

* **Megbüntetett egyének.** A rendőrségen tegnap egész sereg embert és aszszonyt büntettek meg botrányos részvételért, csavargásért, tiltott visszatérésért, kéregetésért stb. A büntetést szenvedők nagyobb része ismeretes a rendőrség előtt és így lecsukták őket, hogy kitöltésük az ünnep alatt büntetésüket.

* **Kabátlopás.** A rendőrségen tegnap feljelentést adtak be valami besurranó tolvaj ellen. A tolvaj Miklós-utcán Róze Fülöp előszobájából elvitte 140 koronát érő télikabátját. Róze bejelentette a besurranó tolvajt. Jó lesz a közönségnek óvakodni, mert a mint látszik, a hideg

beálltával a besurranó tolvajok is megkezték működésüket

A KARÁCSONYI ÜNNEPEK ALATT IS EGÉSZ NAP NYITVA VAN LETZTER JÓZSEF fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussyház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.

x **Karácsonyfa díszek** nagy választékban. Csak saját gyártmányu cukorkák, habsütemények, mandulás karikák tea sütemények és piskóták kaphatók Riesz Lipót cukrásznál.

* **Hol szórakozzunk** a Karácsony ünnepeken. A Márkus Jenő Dréher sör-csarnokában, hol vaddisznó, Fenyőmadár Fogoly, Haresa, Tok, Keesege, ünnepi étlap, villás és ozsonna különlegességek, bécsi virsli, Bak fekete ser friss csapolás, kerti bor literje 26 kr., az ünnep minden estéjén kapható lesz. Kiss Béla zenekarával zeneestély.

x **Használja a híres Hajdusági bajuszpedrőt.** Egy doboz ötven fillér. Kapható Debrecenben Tóth Béla gyógyszerárában

x **Az előkelő férfi világ figyelmébe** ajánljuk *Fekete Jakab kalap és férfi divatáru különlegességeinek üzletét, főtér kistemplom mellett kifogástalan szabásu férfingek.* Nagy választék angol olasz és Pichler féle sport kalapokból valamint feltűnő szép nyakkendő ujdonságok *olcsó szolid szabott árak.*

x **Az Angol királyné** éttermében az ünnepek alatt dupla márciusi bak-ser lesz csapolva.

x **A villamosság csodái.** A legtipikusabb találmányai századunknak kétségkívül azok, melyek a villamosság felhasználásával produkáltak. E találmányoknak egész sorozatát lelhetjük immár fel, mely mindmegannyi egy-egy tanubizonyítása, hogy e téren mily nagy a haladás. — Hogy többek közt csak egyet említsünk, p. o. a villamos zseblámpást, mely epochalis találmány azelőtt valószággal csodaszámba ment volna, ha egy ilyen lámpa a nagy sötétségben egész váratlanul elkezdett volna világítani. Avagy az elmés találmányu zseblámpa. S hogy e tárgyak annyira elterjedhettek ily rövid idő alatt, ebben nagy érdeme van fővárosunk élelmes kereskedőinek. Nem hagyhatjuk felemlítés nélkül, hogy e téren külön elismerés illeti Keleti J. Budapest, IV., e régi, hírneves cég agilis tulajdonosát, ki áldozatot nem kímélve annyira bevezette e cikkeket hazánkban, hogy aránylag csekély pénzért juthatunk egy-egy ilyen érdekes villamos tárgyhoz. Ugy, hogy a Keleti-féle villamos zseblámpák s tárgyak már-már oly híressé váltak, mint a Keleti kötszerek.

x **Ne tessék kölcsönt felvenni** addig, míg tájékozást nem szerez a 26 pénzüntézeteti összeköttetésben lévő bankirodában. mert 1 százalék kamat többlettel, már 6 év alatt, megtakaríthatja felveendő kölcsönének negyed részét, 12 év alatt felét és 25 év alatt az egész kölcsönt. Törlesztéses kölcsönök, kisebb bérházakra és kaszáló földekre is adhatnak, míg az ezen célra szánt alap ki nem merül. — Egyelőre csakis, a telekkönyvi szám szükségeltetik. Bővebb magyarázatokat bárkinek, — választélyegű levelekre is, azonnal és szívesen ad, Rác Béla bankirodája, Debrecen, Csapó utca 12. — Szükség esetére, tessék ezen hirtetést kívágni és eltenni.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rác Károly zenekara játszik.

Karácsony.

Tegnap este vette kezdetét az év egyik legszebb ünnepe: a karácsony. A szív és a szeretet ünnepe ez igazán. Hogy mennyire az, szolgáljanak például a könyörület és emberszeretet gyakorlásának alábbi eseményei városunkban:

Szegények karácsonya. Szegények segélyezésére és felruházására a következő adományokat kaptam: a rendőrség tiszti karától koszoru megváltás címén Végh Gyula hely. r.-főkapitány ur utján 25 kor. egy szegény evang. család részére, az ágost. hitv. ev. egyháztól 30 kor., a filléregylettől ruhaneműekre 50 kor., egy magát megnevezni nem akaró családtól 10 kor., Karácsonyfára Ormós Gáborné urnától 5 kor., özv. Boczkó Sámuelné és Thieszen Arthurné urnóktól 4—4 kor., összesen 128 koronát. Ebből kapott egy kereset nélküli özvegy, kinek 2 gyermeke van 25 koronát, 3 szegény család 10 koronával 30 koronát, 4 gyermek téli kabátot. 3 gyermek téli ruhát, 15 gyermek 2-2 pár téli harisnyát.

Fogadják a jószívü emberbarátok kegyes adományaikért a szegények nevében is hálás köszönetünket.

Debrecen, 1903 dec. 24.

Materny Lajos,
lelkész.

*
Adományok: A siketnémák karácsonyfájára még a következő adományok folytak be: Lendvay Kálmán vendéglős 4 kor., Imre János 2 kor., Dézsi Lászlóné 2 kor., Füstös testvérek 4 kor., dr. Popper Alajosné 4 kor., Füleky Pálné 4 korona, Fodor Józsefné 2 korona, Orgován István 2 kor., Könyves Tóth Kálmán 3 kor., Gaál András 4 kor., Bészler Károly tanácsnok 5 kor., id. Harsányi Istvánné 12 kor. Ezenkívül küldtek a karácsonyfára: özv. Imre Tamásné 1 rendruhát, 2 inget, 1 kötényt és 1 fejkendőt; Csáthy Ferenc 25 drb könyvet; Kertész Sándor 1 láda narancsot; Riesz Lipót 1 tál süteményt; Márton Gyula 6 pár harisnyát és 4 ruhára való téli kelmet; Stein László 5 drb fejkendőt; Balogh Gyula 3 csomag mézeskalácsot; Balázs Ödön 1 csomag narancsot; Balochay Béla 4 kiló diót, 2 füzér fűgét és 2 doboz gyertyát; Borsos Lajos cukrász 1 tortát.

E helyet nyugtázzuk az iskola alapja javára befolyt újabb adományokat is, melyek a következők: Gaál Antal számvevő ivén Hajdunánáson: Gaál Antal 1 kor., Sebestyén István 1 kor., György Pál 1 kor., Ferenczy László 60 fill., Sebestyén Mihály 40 fill., Köröskényi Antal 20 fill., Pongor Gergely 10 fill., Nemes László, Kántor M. 10 fill. Összesen 4 korona 50 fill. Thoma Miklós dohánygyári tiszt 1 kor. Szakácsy János 1 kor. F. S. T. 40 fill., T. F. 40 fill., N. N. 20 fill. örv. Merényi Ferencné 2 kor., Freidenfeld Rudolfné Pallag 5 kor., Szalkay Sándor Mátészalka 2 kor., Hajduszovátú ev. ref. egyház 40 kor., 1098. sz. gyűjtő-iven bejött Hajduszovátú 1 kor. 20 fill. Mindezen adományokat a némák nevében hálással köszöni Füleky Pál egyesületi pénztáros.

Jótékony adomány. Özv. Nemes Gáborné urnó a közkórházi betegek részére a karácsonyi ünnepek alkalmából 12 üveg baföttöt adományozott. A jótett önmagát dicséri s követendő példa gyanánt szolgál.

Az emberszeretet nevében különben tegnap este öt órakor a tanítók országos árvaházában is volt karácsonyfa ünnep, melyen nagy közönség élén megjelent Kovács József polgármester és titkára dr. Vargha Elemér, továbbá Csánky Viktor kir. tanfelügyelő és Nemes Gusztáv kir. tanfgy. tollnok, Márk Endre stb.

Gyönyörű karácsonyfa volt itt az intézett munka termében felállítva körülvéve a tanító árvák és azok nevelői, az intézet igazgatója és tanárai által.

A dus ajándékok szétosztását megelőzőleg meg ruha, könyv, játék és csemegekékből állott, a növendékek több szép összhangzatos éneket és sok szép szavaltást adtak elő, a jelen voltak teljes megelégedésére.

Kovács József polgármester ellenőrzése mellett tegnap délután a város is több száz koronányi segílyt osztott ki a városháza udvarán egybegyűlt szegényeknek.

A szeretet ünnepét megfelelő pazar szép karácsonyfa ünnepélyekkel — a helybeli róm. kath. iskolák vezetősége is megülte növendékeinek szintugy ellátva. Szegényeit ruhák, játékok, könyvek és édességekkel, valamint a szív igaz belső szeretetének minden melegével.

Boldog ünnepeket!

EGYLET.

A debreceni izr. szentegylet előjárósága ezennel értesíti a debreceni izr. szentegylet t. tagjait, hogy az 1904. évre érvényes választói névjegyzéket az összeíró bizottság összeállította és azt jövő 1904. év január hó 5-ig a jegyzői irodában (József kir. herceg-utca 26. szám) közszemlére kitette, mely idő alatt a netaláni kihagyások vagy felvételek elleni felszólamlások ugyanott benyújthatók.

Belépés a Zion egyletbe. A Zion debreceni betegsegítő egylet választmánya az egylet kötelekébe való belépést megkönnyíteni óhajtván, ezennel közhírré teszi, hogy mindazoknak, akik belépési ajánlataikat 1904. évi január 15-ig az elnökséghez betérjesztik, a szokásos 6 kor felvételi-díj elengedtetik. Belépési iv alspszabály és bővebb felvilágosítás kaphatók az egyleti titkárnál az egylet helyiségében (Piac-utca 63. sz. földszint). Hivatalos órák: d. u. 6—7 óra között. A választmány,

MULATSÁG.

A Petőfi dalkör. Debrecenben 1903. évi December hó 30-dikán, azaz Szerdán, az Arany-Bika szálloda disztermében, a Petőfi-serleg javára dal-, zene-, szavalt és táncal egybekötött Szilveszter Előestélyt rendez.

A meghívót erre kiadta: Komlóssy Arthúr elnök. Lestyán Adorján alelnök, Hamar László titkár, Dr. Varga Lajos ügyész, Márton Gyula pénztárnok, Szondy Lajos I. jegyző, Iklódy János ellenőr, ifj. Nagy Gábor II. jegyző, Tóth Lajos

zászlótartó, Szathmáry György körgazda. H. Sinay Sámuel, Haranghy László, Nyikos János számvizsgálók. — A választmány: Dézsy Lajos, Simonffy Emil, Tóth András, Csóka Sámuel, Komlóssy Miklós, Oláh Károly, Roncsik Lajos, id. Nagy Gábor, Bartha András, Bartus Lajos, Holes János, Vitárius Beniamin, Horváth Gyula, Nagy János, Bak János (h. zászlótartó) Ráczy Mihály (táncrendező). Kezdeté pont 7 és fél órakor. Belépti díjak: Személyenként 2 korona. Család-jegy 3 személyre 4 korona. Egy páholy ára külön 3 korona. A páholybalépőknek személy-jegyvel is el látva kell lenniök. Belépti- és páholyjegyek előre válthatók: Csáthy Ferencz (Egyháztér 2. szám.) Gyürky Sándor (Kossuth-utca 13. sz.) Márton Gyula (Piac-utca 9. sz.) urak üzletében, este pedig a Bikában a pénztárnál. Felülfizetéseket a Petőfi-serleg alap javára köszönettel fogadunk és azokat nyilvánosan nyugtázzuk. Az estély műsora: 1. Nyitány. Magyarai testvérek zenekarától. 2. Győzelmi dal. Hubertól. Előadja: a Petőfi dalkör. 3. Népdalegyveleg. (Vásárhelyi sétatérén stb.) Előadja: a dalkör. 4. Vig szavalt. Kiss László joghallgató urtól. 5. Kossuth-nóta. Gaáltól. Előadja: a dalkör. 6. Népdalok. (Jaj de busan harangoznak Tarjában stb.) Előadja: a Petőfi dalkör.

A műsor befejezése után vacsora étlap szerint és tánc. Etelekről és italokról Németh András vendéglős ur gondoskodik.

A debreceni függetlenségi és 48-as párt 1904. évi január hó 7-én, esütörtökön az Arany Bika szálló disztermében zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj személyenként 2 korona. Jólüzü ételek és italokról gondoskodva lesz. Jegyek előre válthatók a Függetlenségi Kör helyiségében es este a pénztárnál. Rendezőség: Márton Imre, elnök, Harangi Sándor alelnök, Ory Mihály alelnök, dr. Fejér Ferenc ügyész, dr. Bacsó Dezső jegyző, dr. Gulyás István jegyző, Csobán József pénztáros, Tassy Miklós ellenőr, Szendi Imre ellenőr. Rendező bizottsági elnökök: B. Nagy János, L. Nagy Bálint és 75 rendező bizottsági tag.

A debreceni kereskedő i jak társulatának dalköre 1904. évi január hó 2-án, szombaton, az Arany-Bika szálloda disztermében, Magyarai testvérek zenekara közreműködése mellett, táncal egybekötött zártkörű dal- és zene-estélyt rendez. Belépti-díj személyenként 2 korona. Család-jegy három személyre 4 korona. Jegyek előre válthatók: Szabó Lajos Fiai, Zádor Lajos, Donogán és Somossy urak üzletében és este a pénztárnál. Kezdeté este 8 és fél órakor.

Debreceni munkás dalegylet. A debreceni munkás dalegylet december hó 26-án, karácsony másodnapján az Arany Bika disztermében Keller Sándor egyleti karnagy vezetése mellett Veres Tóni h-böszörményi zenekarának közreműködésével zártkörű dalestélyt rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-jegy személyenként 1 kor. 40 fill. Előre váltott jegy 1 kor. 20 fill. Jegyek előre válthatók Kurián Gyula órás üzletében Piac-utca. Nicht J. fűszerüzletében Mester-utca, Cilli Mihály szeszereskedésében Kossuth-utca és este a pénztárnál. Műsor: 1. Nyitány. Vörös Tóni böszörményi zenekarától. 2. Dalünnepen. Therntől; előadja: a dalegylet. 3. Népdal egyveleg Hoppétől; előadja: a dalegylet. 4. Bármerre jár, Lányitól; előadja a dalegy-

let. 5. Magyar dalok, Meggyesitől, előadja a dalegylet. 6. Régi nóta, Lányitól előadja a dalegylet. 7. Rákóczi induló Hubertól; zenekisérettel előadja: a dalegylet. Hangverseny után tánc.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Dec. 25. péntek: d. u. Hóféhárke tündérmese — este A betyár kendője népszimű. C.

Dec. 26. szombat: d. u. A király házasaodik, vigjáték. este A vándorlegény, daljáték. „A”.

Dec. 27. vasárnap: d. u. Lotti ezredesei, énekes bohózat, este Ghetto, szimű. Előszór.

Dec. 28. hétfő: Vándorlegény daljáték. B.

Dec. 29. kedd: Vándorlegény daljáték. C.

Dec. 30. szerda: Ghetto szimű. B. Kezdeté 6 órakor.

1904. Jan. 1. péntek: d. u. Toldi Miklós szimű, este Sárga csikó népszimű C.

Jan. 2. szombat: IV. László szomorú játék. A.

Jan. 3. vasárnap: d. u. Árendás zsidó népszimű, esie Flirt nagysám bohózat. Előszór.

— (Műsorierv a jövő hónapra. Jan. 1-én d. u. Toldi Miklós, este Sárga csikó. Jan. 2-án N. László. Jan. 3-án d. u. Árendás Zsidó, este Flirt nagysám. Jan. 4-én Tavasz. Jan. 5-én Tavasz. Jan. 6-án d. u. Betyár kendője, este Flirt nagysám. Jan. 7-én Flirt nagysám. Jan. 8-án Flirt nagysám. Jan. 9-én Szegény Jonathán. Jan. 10-én d. u. Hunyadi László, este Aranyvirág. Jan. 11-én Közönyt Közönnel. Jan. 12-én Csongor és Tünde. Jan. 13-án Aranyvirág. Jan. 14-én Aranyvirág. Jan. 15-én Aranyvirág. Jan. 16-án Magdolna. Jan. 17-én d. u. A bajusz, este Menyecskek. Jan. 18-án Menyecskek. Jan. 19-én Menyecskek. Jan. 20-án Velencei Kalmár. Jan. 21-én Ninis. Jan. 22-én A doktor ur. Jan. 23-án Menyecskek. Jan. 24-én d. u. Dobó Katica, este Cigányélet. Jan. 25-én Cigányverseny. Jan. 26-án Cigányverseny. Jan. 27-én Cigányverseny. Jan. 28-án Aranyvirág. Jan. 30-án Tavasz. Jan. 31-én d. u. Némancipáció, este Dr. Nebántsvirág.

— (A szinigazgató hiráisa. Karácsony másodnapján ismét két előadás lesz színházunkban, délután Tóth Kalmán 3 felvonásos vigjátéka. A király házasaodik kerül szinre, melynek a jobb szerepeit Menszáros Margit, Jeszenszkyne Irén, Arday Ida, Iványi Antal, Pataky Béla, Klenovits György, Krémer Jenő, Faragó Ödön és Csiky László játszik. Este Eysler Ödön 3 felvonásos operettje A vándorlegény kerül szinre (A) bérletben.

Vasárnap délután a Lotti ezredesei című énekes bohózat kerül szinre fél-helyárrakkal. Este lesz a premierje Heijermaus Herman 3 felvonásos drámájának a Ghettonak, melynek a premier szinlapja a következő: Záhél, Sebestyén Géza, Rasael, Klenovits György, Eszter Arday Ida, Aron Faragó Ödön, Rebeka Csige Ilonka, Hater, Csiky László, Róza Menszáros Margit, Zsidó, Cserny Béla, Szomszéd, Nagy János, Azzgastyán Szalay Károly.

TÁVIRATOK.

A király karácsonya

Bécs, dec. 24. Ő felsége reggel 3 óra 48 perckor Wallseeba utazott, hogy a karácsonyi ünnepeket Ferenc Szalvator főherceg családjánál töltsse és hétfőn este tér vissza Bécsbe.

Udvari bál Bécsben.

Bécs, dec. 24. A nagy udvari bál január 16-án lesz. A bál az udvarnál pedig január 26-án. A delegációk dínereje január 21-én, azaz 23-án lesz.

Eltűnt hetvenezer korona.

Budapest, dec. 24. Az ácsi postahivatalban eltűnt 72,803 korona postapénz tolvajait nagy igyekezettel nyomozza a fővárosi rendőrség, mely két legügyesebb titkos rendőret küldte ki Ácsra. Alapos a gyanu, hogy a lopást egy hosszú bajszú férfi és egy szőke nő követték el, a kik Budapestről utaztak azon a vonaton, a mely a 72,803 koronát tartalmazó pénzes zsákot is vitte. A zsákban 72 drb. 1000 koronás, 8 drb. 100 koronás, 3 drb. 1 koronás pénz és 3 egy filléres postabélyeg volt.

Boda postás kirablója.

Budapest, dec. 24. Fiumében letartóztatták Gottfried Béla ismert betörőt, a ki ott egy 10,000 koronás betörést követett el. A vallatás során Gottfried Béla beismerde, hogy ő rabolta ki és sebesítette meg baltával Boda István levélhordót. Gottfried Bélát e vallomása alapján ma Budapestre hozták.

Öngyilkos ezredes.

Prága, dec. 24. Theiss Villibald nyugalmazott ezredes gyógyíthatlan betegsége miatt való elkeseredésében kiugrott második emeleti lakásából. Összezuzódott, mindakét lába eltört. Életben aligha marad.

Forradalom Koreában.

London, dec. 24. Ide érkezett híradás szerint Észak- és Dél-Koreában kiütött a forradalom.

Rablók támadása Belgrádban.

Belgrád, dec. 24. A főállamtanácsos házába, mely közvetlenül a királyi konak mellett áll, az éjjel több rabló betört kik a tanácsos nejét súlyosan megsebesítették. A cselédek lármájára a rablók megszöktek.

Gabona tőzsde.

Budapest dec. 24. Buzakinálat mérsekelt, vételkedv korlátolt. Kedvező irányzat mellett 20,000 métermázsza kerül forgalomba jól tartott áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Idő szép.

Buza áprilisra	7.69—70
Rozs	7.55—56
Zab	6.57—58
Tengeri	5.43—44
Repce augusztusra	11.70—80

Regénycsarnok.

A tejtetvér.

Negyedik rész.

(Folytatás.)

— Ne engedje magát megfélemlíteni, — kiáltott fel Savinien még nagyobb hévvel véde az ügyét. — Lehet módot találni arra, hogy a bátyja állására árnyék ne essék. De egyedül a házasság akadályozhatja meg, hogy a gyermekünk életében ne legyen kitéve a legnagyobb veszélyeknek. Akarja ön ezt a gyermeket, a ki vér a maga véreből, akarja őt arra kárhóztatni, hogy egész életén át törvénytelen gyermek legyen? Akarja-e önmagát arra kárhóztatni, hogy örökre megváljon tőle, hogy az soha ne rebegehesse azt a szót: épes anyám? Ez nem volna sem emberséges, sem keresztényi cselekedet. Nem beszélek önmagamról, a ki rászolgáltam megvetésére. Vitaline, ön nő, ön anya! Ön nem fogja önmagát megfosztani a legédesebb földi érzéstől, saját gyermeke szeretetétől, mivel szemben az a szent kötelessége van, hogy őt szeresse és felnevelje.

A fiatal nőt szíve mélyéig meghatott ez az esdeklés, úgy hogy nem bírta visszafojtani könnyeit. Zokogva tördelte a kezét:

— Istenem, oh Istenem!

Az abbé gyorsan véget akart vetni a vitának, mert attól tartott, hogy a huga ellágyul. Röviden kijelentette.

Elég ebből. Mordd meg, édes hugom, hogy egy Istennek önként tett fogadalom szent kötelezettség és hogy szilárd elhatározásod, hogy a zárdába lépsz.

— Nem édes bátyám, — rebegette Vitaline. — Nem, nem tehetem.

— Savinien odaborult Vitaline nyakába és gyöngéden megfogta mind a két kezét:

— Oh Lili! — suttogta halkán. — Megtaláltalak ismét! Köszönöm.

A pap véresre harapta az ajkát és feljűk közeledve, parancsoló mozdulattal elválasztotta őket.

— Türelemet kérek, ilyen elhatározást nem szabad a pillanatnyi ellágyulástól kicsikarni. Huszonnégy órai megfontolási időt kérek a hugom számára, különben is, uram, ön nem bizonyította be snmmivel, hogy biztos-e a családja beleegyezésében, sem azt, hogy milyen módon akarja a becsületünket megmenteni.

Engedje meg tehát, hogy holnapra halaszszam a végleges választ.

— Legyen úgy, abbé ur, holnapra meglesz, a mit kíván.

Es miután egy utolsó gyöngéd, szeretetteljes tekintetet vetett Vitalinera, elhagyta a szobát.

A két testvér magára maradt a homályos szobában, a hova egy-egy nap-sugár szűrődött át az ablaktábla hasadékaiban; a kertből be-behallatszott a cingék tavaszi dala.

Noirtin abbé keresztbe font karokkal állt ott és némán bámult a fiatal lányra, a ki fejét mindkét tenyerébe rejtve ült az asztalnál.

— Tehát a multak keserű megpróbáltatása és ismételt ígéreteid dacára is nőül akarsz menni ehhez az emberhez.

— Bátyám, — esdekelte Vitaline könyvtől ázó arcát Pascal felé fordítva. — Légy irgalmas. . . Nincs bennem annyi bátorság, hogy lemondjak a gyermekemről.

— A gyermeked bűnben született és ha nőül mégy esábitódhoz, magad hirdeted világgá vétkeket. Micsoda örület vonz téged ehhez a fiatal emberhez, a kinek az előélete a lehető leghitványabb és a kinek feláldozod női méltóságodat és talán üdvösségedet is?

— Szeretem!

Az abbé mélyen felsóhajtott és busan válaszolt.

Gyarló teremtés, te az érzékiség démonának sugallatára hallgatsz. Igaza van az egyházatyáknak: Az aszony keserűbb a halálnál.

— Szeretem Savinient és fel akarom nevelni a gyermekemet.

(Folyt. köv.)

Eladó ingatlanok.

A Piac-utca 34 számú ház

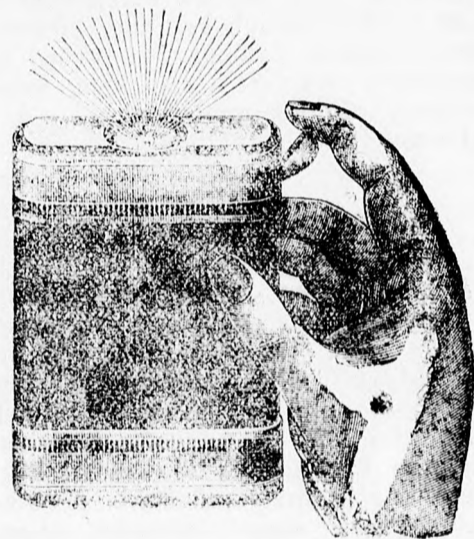
A Csapó „ 23 „ „

és 18 kat. hold **Öndódi****föld eladó.**

Ertekezhetni Nyomtató-utca 18 sz. alatt.

Uj!

Uj!

Eredeti amerikai

! villamos zseblámpa!

„NEVER FAILS“ a legtükéletesebb az elektrotechnika terén. Kifogástalan működés! Több ezer használatra elégséges! A teljes felszerelt lámpának ára 5.— korona.

Villamos zsebpálcza,

több ezer világításra elégséges! Igen célszerű! Turisták, földbírtokosok, vadászok, valamint éjjeli utazásnál igen alkalmas! — Ára korona 15.—

Villamos olvasó lámpák, villamos karácsonyfa-világítások, villamos gyógykészülékek, köszvény, ischias, rheuma, hólyag és férfi-betegségek és elgyengüléséknél legnagyobb sikerrel alkalmazhatók. — Árak teljes felszereléssel 20 és 28 kor. Legújabb képezárjegyzéket ingyen és bérmentve küld

Keleti J.

Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.

A „The Portable Electric Light Co“ of New-York vezérképviselősege és egyedüli főraktár Magyarország részére.

Ne tessék összetéveszteni a sok oldalról feldicsért hasznavehetetlen gyártmányokkal!

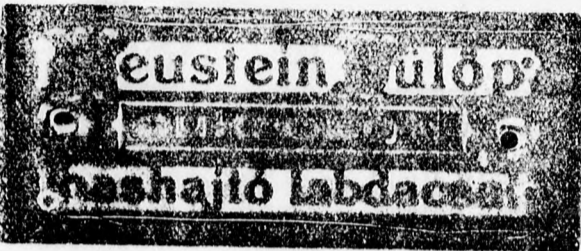
Frisch-féle

szabadalmazott
alsónadrágok

Debrecen és vidékére
kizárólag

FEKETE JAKAB

férfi divat kalap és
fehérenemű üzletében,
Debrecen, főtér.

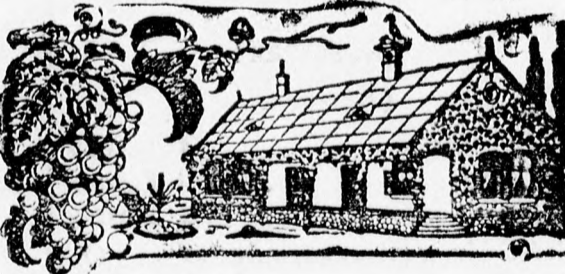
melyek évek óta a legjobb eredménnyel használ-
tatván és a legkiválóbb orvosok által mint
gyengeden hashajtó, feloldó szer
ajánlatnak, az emésztést nem akadályozzák, tel-
jesen ártalmatlanok, cukrozott alakjuk végett a
gyermeknek is szívesen veszik.
Egy 15 pillulat tartalmazó doboz 30 fillér
egy tekercs, mely 8 dobozt tehát 120 pillulat tar-
talmaz csak 2 korona e. 2.45 koron. összeg elő-
zetes, beküldése esetén egy tekercs bérmentesen
küldetik.

Kérjük NEUSTEIN FÜLÖP
hashajtó labdacsa-
it. Valódi csak ha minden doboz hátsó
oldala a törvényileg bejegyzett „Holl
Leopold” védjegyünkkel, vörös fekete
nyomatással van ellátva. Védjegye-
zett dobozaink, utalványaink- és
csomagolásainknak a „Philip Neus-
tein Apotheker” aláírást kell tar-
talmazniuk.

Raktárak Debrecenben: Balázs Ö. Füleky P. Miha-
lovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B.

NEUSTEIN FÜLÖP gyógyszerháza
a „Szt. Lipóthoz” Wien, I. Bez., Plankengasse 6.

SZŐLÖLUGÁS

ültessünk minden ház mellé és
kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas,
(bar mind kuszó természetű) mert nagyobb része
ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem
érték el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas
fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az
egész szőlőérés idején a legkiválóbb muskatály
és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nin-
csen oly ház, melynek fala mellett a legcseké-
lyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezen-
kívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek
a legremekbbségre, anélkül, hogy legkevesebb
helyet is elfoglalna az egyébre használható ré-
szekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert
minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fény-
nyomatu katalógus bárkinél ingyen és bérmentve
küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Cím: **Ermelléki els szőlőültványtelep**
Nagy Kágya, u. p. Székelyhid.

DEBRECENI IPAR és KERESKEDELMI BANK

m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítója

DEBRECEN, (Iparbankudvar)

Vesz és elad mindennemű értékpapírokat és
érepénzeket . . . . .
Bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat. o o
o o o o o o o o o o o o o o o
Előleget nyújt értékpapírokra és értéktárgyakra,
mérésékelt kamattal . . . . .
Igérvényt bocsát ki minden nevezetesebb sorsjegy-
huzásra . . . . .
Leszámitol váltókat előnyös kamattal . . . . .
o o o o o o o o o o o o o o o o
Letéteket elfogad pánccsaszobájában megőrzés végett.
o o o o o o o o o o o o o o o o

A Richter-féle
Liment. Caps. comp.

Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely
már több mint 33 év óta meg-
bizhatóbedőrszülésű alkalmaztatik
köszvénynél, csúznál és megbűléseknél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt
bevásárláskor óvatossak le-
gyünk és csakis eredeti üvegeket
dobozokba „Horgony” védjeggyel
és a „Richter” cégjegyzéssel fogad-
junk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.
árban a legtöbb gyógyszerárban
kapható. Főraktár: **Török**
József gyógyszerésznél
Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
cégt. és bér. udvari szállító.
Budapest.

SZÖRELTÁVOLÍTÓ

SZEP || EROS ||
(törv. védve)

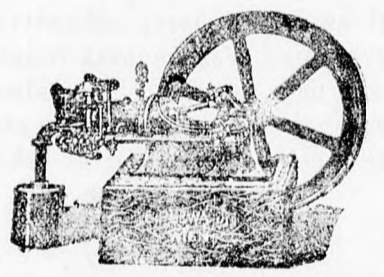
eltávolít azonnal, egyszeri hasz-
nátal után szőröket az arcról, bá-
mulatos eredménnyel és teljesen
ártalmatlan.

Ára 3 frt.

Fancy Stiassny, Wien, II. Leop. g. 6.

DÉNES B. BUDAPEST, VI., Váci-körut 61.

Brauner és Klaupek utóda Pawa E. mérnök.

es. és kir. szab. gép és motorgyárának magyar-
országi vezérképvisellete és raktára.
Legújabb rendszerű benzin-, gáz-, petrolin- és gőz-
MOTOROK 2-100 HP
Benzin- és Petrolin-Lokomobilok 2-20 HP
Ugyanezen motorok szívógáz-berendezéssel ellátva az üzem-
költséget lényegesen és óránként 2-3 fillérral lecsökkentik.
Olcsó árak és kedvező fizetési feltételek. — Árjegyzék
ingyen és bérmentve. Szolid vidéki képviselők alkalmaztatnak

Kultivációs-morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kétfős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül

Gabona-rosták,
Konkolyozók (triőrök);
Széna- és szalmasajtók.

RÉPA- és BURGONYAVÁGÓK.
TAKARMÁNY-FÜLLESZTŐK.

A legjobb VETŐGÉPEK
„AGRICOLA” (tolókerék szerkezettel)

mindennemű vetemény számára, váltókerekek nélkül dombon avagy sikon al-
kalmazható, a legújabb rendszer szerint és jótállás mellett gyártanak és
szállítanak **Mayfart Ph. és Társa**
gazdasági gépgyárak, vasöntödék és ekegyárak
Bécs, III. Taborstrabe 71.
— Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. —
— Képviselők és viszont elárusítók kerestetnek. —

Donogán**Somossy**

Kunz József és Társa utódai

Debreczen,

Kistemplombazár.

Ujjonnan átalakított divatruház.

Menyasszonyi kelengye.

Vászon, asztalnemű, kész fehérneműek.

Felt

alsó ruházat óriási raktára.

Kiváncsok

csak

SELLE & KARY-féle**FREDIN**

legjobb

tisztító-szerminden finomabb cipőhöz, sárga fekete és
Különösen ajánlható bőrcipő, escaracé
cipőkre és lakcipőhöz.

Wien XIII.

Leszállított árak.

Nagyarányu karácsonyi

Női ruha kelme**vásárt.**rendeztünk be és női divatszövetek, jó
mosó velezeket, francia batistokat**tetemesen leszállított árakon**
árusítunk el.**Remek, divatos szövet bluzok**

Fél árban darabja 3 frt.

Mosó flanel bluzok

Darabja 95 kr.

Egy ruha 116 cm. széles női divat
szövet

1 frt 80 és 2 frt.

Egy ruha 75 cm. széles mosó velez

2 frt 24 kr.

Szabó Lajos Fiai

Debreczen.

Legszebb és leghasznosabb
karácsonyi és ujévi ajándék**egy jó varró és himzőgép**

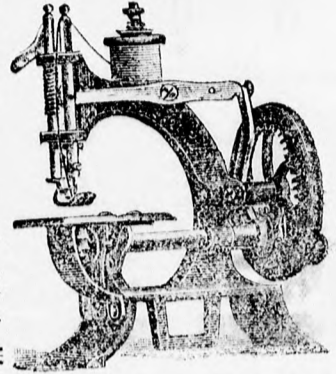
mely beszerezhető

Schweitzer Testvérek cég áruházában

Debreczen, Piac-u 56. (Megyeháza mellett.)

Eladások kedvező részletfizetésre is a legmérsé
keltebb árak mellett.

A mühimzésben ingyen oktatást adunk.

Legszebb ajándék gyermekek részére egy kis kézi
varró gép, mely 5 koronától feljebb nagy válasz-
tékban van raktáron.

Most jelent meg!

Most jelent meg!

20.000 példányban az**Érmelléki Szőlészeti és Borászati Szakköz-
löny mint Országos Hirdetési kalauz.**Ez a legelső „Vidéki Szőlő Borértékesítő Vállalat” olyan or-
szágos érdeklő havi értesítője, mely általános kereskedelmi állandó mellékleté-
ben **díjmentesen pártolja a hazai ipart!****Az előfizetők ingyen hirdetnek!**Magában foglalja az összes szőlő- és bortemelők közös árjegyzékét. Ismer-
teti az összes hazai szőlőoltvány telepeket. Elősegíti a magyar borkereskedést.
Egyharmad részben szakirodalommal, kétharmad részben hirdetésekkel foglal-
kozik úgy azonban, hogy elméleti részében is gyakorlati tanácsokkal szolgál az
olvasónak. És mégis egyes szám ára helyben 30., vidéken 50 fillér, mely ösz-
szeg postabélyegeken is beküldhető.**Hirdetőknek :**

(Kinálat.)

Egész évre . . . . . 24 korona.
Fél évre . . . . . 12 korona.
Negyed évre . . . . . 6 korona.Ezért kapja az előfizető úgy a Szőlő-
szeti és Borászati Szakközlönyt mint
az „Országos Hirdetési kalauzt.” A
kishirdetések rovatában tetszés szerinti
időben 4 (négy) ingyen hirdetést tehet
közzé.**Olvasóknak :**

(Kereslet.)

Egész évre . . . . . 4 korona.
Fél évre . . . . . 2 korona.
Negyed évre . . . . . 1 korona.Ezért jár a „Szakközlöny” és az „Or-
szágos Hirdetési kalauz” és minden
éves előfizető tetszése szerinti idő-
közökben 1—9 oldalon 4 (négy), fél-
éves előfizető 2 (kettő) ingyen hir-
detést tehet közzé.Az előfizetőknek jogukban áll az „Országos Hirdetési kalauz”, „Szőlészeti
és borászati” vagy „Általános kereskedelmi” rovataiban a meghatározott terület-
nél nagyobbat is elfoglalni, mely esetben a csekély különbözeti összeg ráfizetendő.
Községi és körjegyzői, lelkészek és néptanítók az előfizetési árak felét fizetik.
Minden 10 (tíz) egész éves előfizetőt gyűjtő tiszteletpéldányban vagy kívá-
natra készpénzjutalékban részesül.Az ország legjelesebb szakírói dolgoznak szakközlönyünkbe. Munkatársak,
tudósítók és hirdetési felvételi irodánk minden borvidéken és jelentékenyebb
városban feltalálható.Szerkesztőség és kiadóhivatal: **S z é k e l y h i d o n** (Biharmegye).

Felelős szerkesztő:

CZIRJÁK KÁROLY
szőlőbirtokos.

Kiadó laptulajdonosok:

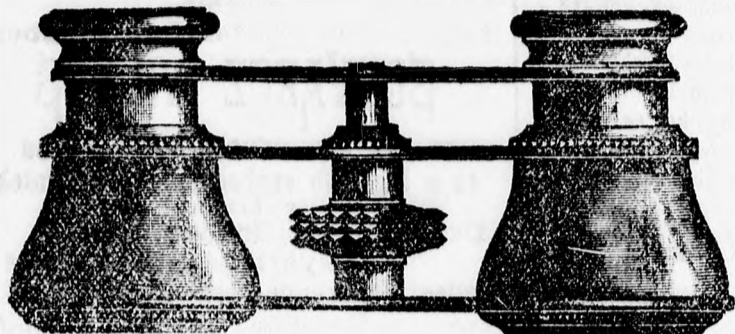
CZIRJÁK és TÁRSAI.

Főszerkesztő:

DEÁK ANDOR,kir. szőlészeti és borászati
felügyelő.

Karácsonyi és Újévi ajándékok!

Színházi látcsövek gyöngyház, elefántcsont
bőrfofolatban.

Katonai, vadász és tábori látcsövek

legfinomabb
szinteleni tett
üvegekkel

Nagyító-üvegek.

Disztes kiállítású ANEROID LÉGSÜLYMÉRŐK

Terem, ablak Hőmérők.
fürdő és maximal

Szemüvegek

Orrosiptetők

arany, ezüst és különféle keretekben legfinomabb
üvegekkel — ajánlja, tisztelettel

FISCHER JAKAB látyszerész Debrecen, főtér.

Felhívás

a Debreceni Kölcsönös-Segélyező-Egylet

mint korlátolt felelősséggel alakult szövetkezet, alapszabályai értelmében

1904. január 1-én nyitja meg a XXI-ik évtársulatot.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak olcsó és heti befizetésekkel könnyen törleszthető kölcsönöket nyújtson, továbbá hogy apró kötelező betétekkel a takarékosagra még a szegényebbnek is alkalmat szolgáltasson.

Egyletünknek jelenleg 8000 tagja van, akik 12.000 betéti könyvecskével 75.000 törzsbetétet fizetnek. Törzsbetét tőkénk 5 millió koronát tesz, melyet tagjainknál kölcsönökben helyeztünk el.

Minden belépő aláírásával kötelezi magát, hogy a jegyzett törzsbetéteket hetenként, vagy előre több hétre pontosan befizeti.

Egy törzsbetét 40 fillér (20 kr.) heti befizetésre kötelez.

Egy-egy évtársulat 6 évre alakul, melynek leteltével az évtársulat felszámol és minden tag befizetett összegén kívül a hat évi haszoneredményből törzsbetéteinek arányában reá eső részét megkapja és így az élvezett kölcsön után fizetett kamatainak nagy része is visszatérül. — A felszámolásnál mutatkozott haszoneredmény mindenkor a befizetett összeg 6% kamatos-kamatjának felel meg.

A szövetkezet egyenlő jogu tagja az is, aki egy vagy több üzletrész fizetésre kötelezi magát. Egy üzletrész értéke 120 korona, mely havonként 5 koronás vagy tetszés szerinti nagyobb részletekben befizethető.

Üzletrész váltható minden hó 5-ig és minden év december haváig felmondható.

A haszoneredmény az üzletrészek fizetése arányában minden évben a közgyűlés után kifizetik. Kölcsönök üzletrészek alapján is adatnak.

Minden tag a belépéskor, minden egyes törzsbetét vagy üzletrész után egyszersmindenkorra 40 fillér (20 kr.) beiratási díjat fizet, mely a tartalékok gyarapítására fordítatik. A veszteségi és segélyalapok összege már 110.000 koronát tesz.

Elsőrendű bekebelezések mellett a kölcsönök 12 évi visszafizetésre is adatnak. — Ily esetekben 2 korona betét után 1400 korona kölcsön adható.

Az első hat év után a törzsbetét elszámoltatik, úgy, hogy a második hat évben csak a fennmaradó összeg után fizetendő a kamat.

Kivánatra a kamatok január hó 1-től heti részletekben is befizethetők. Ily esetekben a kamat és heti részlet együtt fizethető.

Akik ezen kedvezményt igénybe venni óhajtják, kéretnek, hogy ezen kívánságukat szövetkezetünk helyiségében mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Debrecen, 1903. november hóban.

Fenyéry Zádor Lajos,
elnök.

Dr. Szántó Sámuel,
igazgató.

Uj betét könyvecskék válthatók az egylet helyiségében,
(Zádor Lajos házában, Kossuth-utca 11-ik szám udvari keresztépülete, első emeletén.)

Heti befizetések a jövő évre már most elfogadtatnak.

Belépési felhívás

A

Korona Takarékos és Hitelszövetkezet

1904. év január hó 1-én kezdődő IV. évtársulatába.

orona Takarékos és Hitelszövetkezet üzleti tevékenysége a kötelező heti betétekre és az így befolyt összegekre tagjainál olcsó kamattal, mellettséggel elhelyezendő kölcsönökre terjed ki.

Egy törzsbetét ára 1 korona,

melyre az alapszabályok értelmében 260 korona kölcsönkapható. Ennek megfelelőleg a hány korona a heti befizetés, annyszor 260 korona kölcsön igényelhető.

Az évtársulat 5 évre

alakítottak, melynek leteltével a befizetett összeg a haszoneredményrel együtt, mely az eddigiek szerint 6 százaléknak felel meg, a tagok betétei arányában felosztatik.

Kölcsöneinket a kölcsön tartamára egyszerűs mindenkorra lárandó belyegmentes kötelevényekre adjuk. Kölcsöneink tehát a váltó kölcsönöknél annyiban előnyösebbek, hogy az adós belyegköltséget takarít meg, továbbá, hogy nem kell kezeseit 3 vagy 4 havonként megújuló aláírásokkal terhelni.

Kölcsönök adatnak:

1. A befizetett összeg kilenczted részéig.
2. Egy vagy több elfogadható készfizető kezés jótállása mellett, még azon esetben is ha azok nem szövetkezeti tagok.
3. Jelzalog kölcsönök ingatlanokra leendő bekebelezés mellett.
4. Biztosítékul elfogadható értékekre.

A kölcsön kérelmek leggyorsabban elintéztetnek. A szövetkezetnek 3 évi fennállása után 2334 tagja van, kik heti 10,122 korona betéttel 839,311 koronát gyűjtöttek össze,

Kihelyezett kölcsöneink összege 1,288,595 koronára rug.

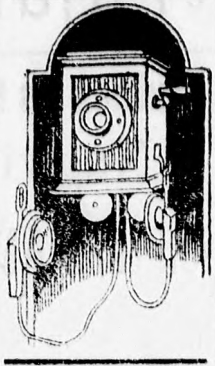
Uj betéti könyvecskék a szövetkezet hivatalos helyiségében Piac u. 6.sz. (Dr. Kolaféle ház) válthatók, hol is mindennemű felvilágosítások készséggel megadatnak.

Az igazgatóság nevében:

Dr. Kenézy Gyula,
elnök

Ifj. Schwarz Vilmos,
ügyvezető igazgató.

Szakyszerű munka, mégis a legolcsóbb

Telefon szám 168.

Villamos házi csengők, telefonok, villámhárítók, betörés elleni vészjelzők és egyéb berendezések, javítások vagy bármilyen komplikált mechanikai, physikai és elektrotechnikai szerkezetű eszközöket kizárólag

Földváry L.

debr. első elektro-mechanikus készít legtartósabban

Kossuth-utca 1. sz., az udvarban.

Kívánatra számtalan előismerő levéllel szolgálhatok, mely üzletem szoliditásától tanuskodik új berendezéseknél másfél évi, javításoknál fél évi jótállás, villamos felszerelések és villamos zseblámpák gyári raktára.

Több rendbeli érmekkel kitüntetve!

Alapított 1875. évben.

Egyedüli butorgyár Debrecenben.

SCHVARGZ VILMOS

cs. és kir. udvari butorgyáros és a legujabb szabadalmazott asztalok gyártója.

Üzlethelyiség: Piac-u. 71.

Gyartelep: Szalka-u. 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállításon. — Egyszerű, de kitűnő minőségű, saját készítményű butorok, a legfényesebb kivitelű, legolcsóbb árban.

Költségvetések, rajzok, mintákkal készséggel, díjmentesen szolgálók.

A legjobb arc-
széplő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
ár 70 fillér

Serail-szappan.
Epe-szappan.

Kitűnő toillet szappanok a
kenőcs használatához

Serail-crème. nappali használatra.

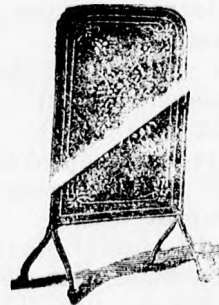
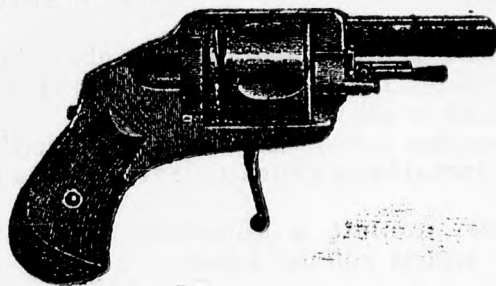
Serail-puder. Kiváló finom arcpora
háromszinben: fehér, rózsás és crème
1 doboz ára 1 korona.

Szeraill-szájviz. A legjobb szájvi.

Főraktár: **Dr. Rothschnak V. Emil, Mihaiovits Jonó, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön** gyógyszerész uraknál, valamint **Jósa és Jéno** urak droguerájában.

Kapható továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerészárca Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerárca.

Gyakorlati karácsonyi ajándékok

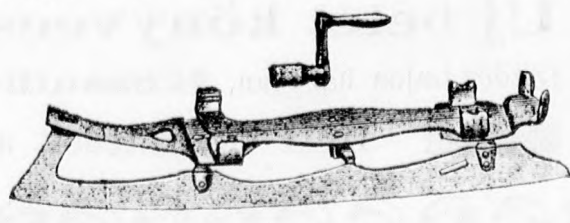
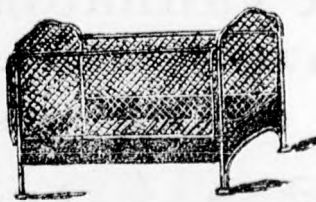

Vadászati felszerelések és fegyverek. — Korcsóják zománcozott, fényezett és nikl, edények, vasbutorok, madárkaiókák, fürdőkádák, gyermek mosdófelszerelések és gyermek-kocsik, gyermek főzőedények és konyhák, gyermekvasalók stb. s^{td.}

Legolcsóbb beszerzési forrás és legnagyobb választék

Tóth Gyula

vaskereskedő, Piac-utca 20. és 27.

Rum és likőr készítés.

A legfinomabb rum és likörök olesó előállításához és készítéséhez ajánljuk gyárunknak a bel- és külföld e nemű gyárjai között a legjobb készítményeit rum és likőr **punschainkat** és pedig a legfinomabb készítményü angol **rumesciánkat** és likőr **punschainkat** és **esenciánkat**. Egy üveg rumesciánia 5 liter legjobb rum készítéséhez a használati utasítással együtt 75 kr.; valamint 3 liter köményes likőr, alpesikerü, angolkerü stb. készítéséhez 70 kr. — Megrendelhető az osztrák-magyar birodalom bármely posta hivatala útján portómentes küldéssel. Mindennemü **orosz thea** is olesón kapható. *A szállítvány ára előre küldendő, vagy csak utánvétellel lesz megküldve.*

Adolf Salzer & Sohn,
Iglau (Mähren.)

Dávid Zoltán

Rákóczi- és Eötvös-u. sarkán.

Ajánlja:

kitünő nemes faju erdélyi almait u. m.: Kalvil, Batul, Borkormos, Muskotályravel, Török Bálint, kilogrammonként 30, 25, 20 és 16 krért.

Csurgatott akácmez 1 kilogramm 60 kr.

5 kilogramm vételnél 56 krj. Czukortorma, kitünő minőségü, I-ső rendü 1 kilogramm 28, II-od rendü 24 krajcár.

MIHALOVITS-féle

Harmat-Crème

Arcszépítő kenőcs.

- ▲ Harmat-Crème a legjobb arcszépítő s később ápoló kenőcs, mely üdévá, puhává, fehéré teszi az arcz bőrt.
  - ▲ Harmat-Crème sem szímet, sem higanyt nem tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatású.
  - ▲ Harmat-Crème nappal is használható, mert nem szíroz s a poudert jól állja.
  - ▲ Harmat-Crème nem teszi fényessé az arcot s fehéríti a bőrt.
  - ▲ Harmat-Crème kiváló jó hatású mindennemü bőrbajoknál; pattanások s mitesszerek (bőr-akák) simulasztására, napégette s aszikkufjta arcznál, s kéznél.
  - ▲ Harmat-Crème teljesen szírtalan, habszerű, jó illatú, aromakéntes egy tégelyének ára egy korona.
  - ▲ Harmat Szappan, mely a Crème hatását fokozza, darabonként 35 kr.
- ☉raktár a készítő MIHALOVITS I. gyógy-szerésznél Debreczenben.

Cognac CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYAR. PROMONTOR.

Oh jaj

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség es elnyálkasodás ellen gyors es biztos hatásuak

Egger mellpasztillái az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- es szétküldési raktár:

„NÁDOR“

GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, VI., Váci-körut 17.

Ejjen!

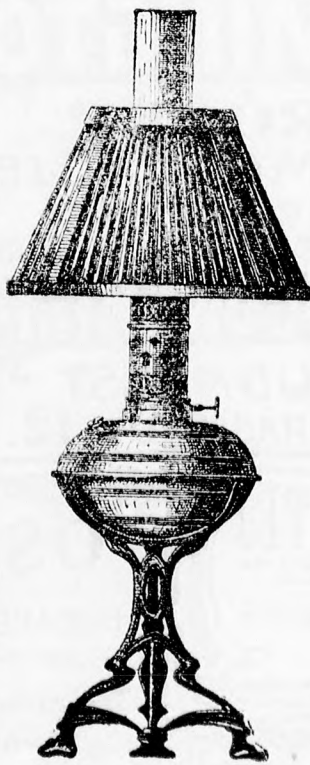
Egger mellpasztillia csakhamar meggyógyított!

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pal, L. Kovacs andor, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. othschnek V. Emil, Szilcs Ferenc, Tóth Béla gyógyszerházában.

= = AUERFÉNY. = =

A Magyar Gázizzófény Részvénytársaság
Valsbachi dr. Auer Károly szabadalma.
Budapesten, VI., Váci-körut 3. szám.

A társaság gyártmányai:

Auer-féle szesz- (spiritusz) lámpák.

Auer-féle szab. izzótestek és Auertámpák gázvilágításhoz.

Gáz-, villany- és szesz (spiritusz) csillárok, falikarok, utcai lámpák, egyszerű és diszes kivitelben.

Spiritusz főző-, fűtő- és vízhevitő készülékek.

A szesz-világítás berendezése igen célszerű oly helyiségekben, hol sem gáz, sem villany nem áll rendelkezésre.

A társaság elvállalja nagyobb épületek, kastélyok, vendéglők, pályaudvarok és fürdőhelyek **szeszvilágítási berendezését.**

A szeszvilágítás berendezésénél a meglevő petroleumlámpák fémtartályai, csekély átalakítási költségekkel, legnagyobbbrészt felhasználhatók.

Árjegyzék, esetleg költségvetés kívánatra ingyen és bérmentve.

UJ CUKRÁSZDA.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy **Csapó-utca 12. szám alatt** egy, a mai kor igényeinek megfelelő **CUKRÁSZDÁT** nyitottam. — Ajánlom saját készítményű tea süteményeimet, — Lakodalmi megrendeléseket pontosan és olcsón eszközölök.

Tisztelettel

Friederi Gustáv.

Karácsonyi ajándék

a mi még soha Debrecenben beszerezhető nem volt, legkedvesebbajándék, ezt mindenki szereti

= zenélő művek =

ugymint varró, dohányzó, pipere és különféle szalon önműködő zenélő asztalkák, ugyszintén zenélő albumok, székek, faliszekrény és mindenféle önműködő zenélő tárgyak, verkiük, fonográfok, kintornák, ariossák, simphonium, aristo, diama, harmonika, szájharmónika, flóta, szitera, trombita, dob, okarina, tülkő, hegedűk stb.

Czibalom vételnél 3 havi díjtalan tanítás.

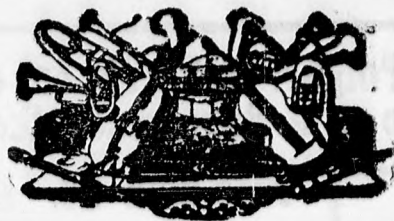

Mindenféle gyermek zenélő hangszerek.
Mindenféle hangszerek részletfizetésre.
Kivánatra bármiféle butorrészekbe önműködő zenélőket jutányos áron elfogadok.

Becses pártfogást kérve tisztelettel:

Komáromi M.

műhangszerkészítő és zongora hangoló
József kir. herceg-utca 2-ik szám.
Zongorahangolást és javítását vidéken is jutányos áron.
Régi hangzert veszek vagy becserelek.

Öfelsége a király részéről. A legmagasabb szóbeli dicsérettel kitüntetve az 1896. évi ezredéves kiállításon.

SCHMIDT S.

ZONGORA HANGSZER
és ZENEMŰ RAKTÁR

DEBRECEN.

Ajánlja dusan felszerelt
Zongora, hangszer és zenemű-raktárát **karácsony és ujévre.**

Zongorák, pianinók és cimbalmok bérbe kaphatók.

A Magyar Fém és Lámpaárugyár

részvénytársaság gyári raktára

Debrecen, Piac-utca és

Simonffy-utca sarok.

Gyár: Budapest—Kőbányán.

Ajánlja gyártmányait:

légszeszcillárok, asztali és
függőlámpákat,

valamint egyszerű lámpákat, közönséges
használatra.

Bronze disztárgyakat

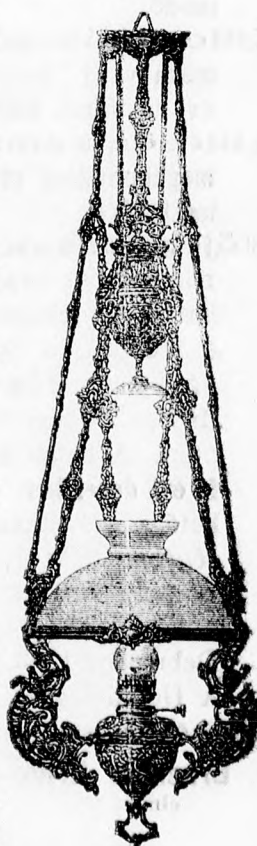
állványok, íróasztali berendezések, gyertyatartók stb. a legmérsékeltőbb gyári áruk mellett.

Ugyanitt kapható

**valódi amerikai petroleum,
királyolaj,**

mely kizárólag e gyár számára gyártatik. tiszta, szagtalan és robbanhatatlan

Helyben minden mennyiség házhoz szállittatik.

**Polgári Takarékos és o o
o o o Segélyszövetkezet**

**Piac-utca 83.
Gerébi ház.**

1904. január 1-én

kezdődő VIII. évtársulatára, kölcsönöket kedvező visszafizetési feltételek és jutányos kamatláb mellett, már most is folytat. — Kérvények gyorsan intézettek el.

Az igazgatóság.

**Hajdumegyei Népbank mint
Szövetkezet Debrecenben.**

1904. január hónap 1-én nyitja meg, alapszabályai értelmében és korlátolt felelősség mellett o o

első évtársulatát,

A szövetkezeti eszme fokozatos fejlődése hívta életbe a takarékoság fejlesztésére és tagjainak első kölcsönök adására alakult eme szövetkezetet.

Egy-egy évtársulat öt évre alakul, melynek letelével a befizetett összeg, valamint az arra eső haszoneredmény visszafizetetik.

Hetenkénti törzsbetét 50 fill. (25 kr.) Jegyezhetni bármennyi törzsbetétet, mely hetenként pontosan befizetendő.

Belépéskor minden törzsbetét után 50 fillér (25 krajcár) beiratási díj fizetendő.

Kölcsönök az évtársulatok tartamára vagy bekebelezés mellett tíz évi tartamra adatnak.

Kölcsönkamatok a fizetés megkönnyítése céljából hetenként törlesztendők.

Előjegyzések a belépésre már most eszközölhetők Kacz Lajos borkereskedőnél, Fötér a Hungária kávéház mellett és Yarga József butorkereskedőnél Fötér, dr. Ujjalussy-házban. A betéti könyvecskék váltása **1. évi december hó 20-tól** eszközölhető a szövetkezet hivatalos helyiségében Fötér, 26. sz. a. a fő-társaság épület udvari kereszt-épületében.

Debrecen, 1903. december havában. A Hajdumegyei Népbank mint Szövetkezet igazg. nevében:

dr. Bruckner Ernő, Dr. Révy Nándor,
elnök. jegyző

Elődöm Szent-Királyi Tivadar urtól

átvett nagyválasztékban
összes gyermekjátékokat, babákat minden
elfogadható áron elárusítom.

Egyszersmind felhívom a n. é. közönség b. figyelmét ujonnan érkezett

• **műipar, bőrárú s férfi** •
• **divat áru újdonságokkal** •

dusan felszerelt nagy raktáramra.

BORSOS KATA

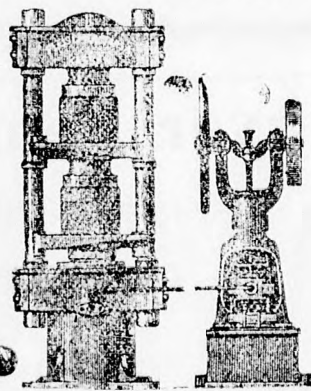
műiparú kereskedő Debrecenben.

! SZŐLŐOLTÁSOK !

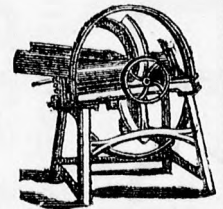
Ripária portális. Lugasnak való csemege fajok! Kitünő minőségű érmelléki borok

Czirják Károly SZÉKELYHID
(Biharmegye.)

Fleicher és Társa
gépgyára

és
vasöntődéje

KASSÁN, Vám-utca 11-ik sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával előszerűen a gondosabban gyártott gépeit, nevezetesen:

Szecsavágókat kéz és járgányhajtásra,
Répavágókat s tengeri morzsolókat,
Olajsajtókat s olajmagpörkölőket,
Olajmag zuzókat,
Őrlő és daráló malmokat,
Progress-tisztító-gépeket, lisztosztályozó hengereket,
Teljes malom-berendezéseket.

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyárberendezéseket stb.

Gyártmányaink állandó készletét tartjuk gyárunkban.

Bizományi raktár pedig:

Sesztina Lajos urnál Debrecenben.

Gyártmányaink árjegyzékét kívánatra bérmentve küldjük.

Kizárólag saját készítmény.

Főüzlet: Piac-utca, Kuczik-ház

Hol vásároljon a n. é. közönség csakis saját készítményü, olcsó és jó cipőket? Ezt csakis az esetben éri el, ha próbát tesz

ELFENBEIN ÉS KLEIN

10 év óta fönálló s jó hírnévnek örvendő cipőüzletében.

Pontos kiszolgálás és jó készítményü munkáért kezeskednek.

A megrendelések a legnagyobb pontossággal és gyorsan eszközöltetnek.

Pártoljuk a hazai ipart.

Fiók-üzlet: Főter, Fehéris szálloda mellett

Csillár petroleum hához szállítva.

Szenzáció!

Nagy karácsonyi vásár!

eddig még nem létezett
!!olcsó árak mellett!!

120 cm. széles fin. ruhaszövetek	39 kr.
Francia delainek	37 "
Francia flanelek	39 "
Széles tennis flanelek	15 "
Divatos pongis selymek	65 "
Blouz selymek	45 és 55 "
Ruha zephir	17 "
Mosó bársony	45 "

Továbbá gyönyörű alkalmas ajándék cikkek: boák, csipkegallérek; selyemkendők és sálak, diszkótók, kézimunkák, divánpárnák, plüss utitakarók, legyezők, nyakkendők óriási választéka.

Bosznay J. és Társa

divatáruhaza,

Debrecen, Kossuth-u. 5. sz.

A farsangra

raktárra érkeztek

Divatos Farsangi Szövetek.

Remek kivitelü

francia selyem Batistok,

legújabb

virágos Tüllök,

Delainek,

Attört, selymes L y o n a s i

Allandó nagy választék

menyasszonyi

ruhaselymekből

Fátyolok és koszorúkból

Szabó Lajos

fiai cégénél

Debrecen, Rózsa-utca.

Képkerekezés.

LÁM SÁNDOR

üveg- és porcellán áruhaza, DEBRECEN, Piac-utca és Hatvan-utca sarkán.

A nagyérdemü közönség szives és jóakaratu támogatása arra ösztönzött, hogy üzletemben a legkényesebb igényeket is kielégítő mindenféle művészi kivitelü disztárgyakat szerezttem be a közelgő karácsonyi, újvi és alkalmi tárgyaktól u. m.: china-üzüst, bronz-, sárgaréz-, majolika, fayenca, terrakotta- és porcellánból s azokat meglepő olcsó áron boesátom vevőim rendelkezésére.

Asztali-, függő- és szalon-lámpák gyári árban. Étkészletek, kávé-, teás- uzsonna-készletek nagy választékban. Diszvirág vázak nagy raktára. Sörös, boros, vizes készletek mindenféle színben.

A nagyérdemü közönség jóakaratu támogatását továbbra is mély tisztelettel kéri

Lám Sándor.

Kávéházi és vendéglői berendezések.

Aláírási felhívás

A „Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet” VIII. évtársulatába való belépésre.

A tagok korlátolt felelőssége mellett alakult

„Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debrecenben”

1904. évi január hó 1-én, működésének és fennállásának VII-ik évét tölti be s a már 1903. év október hó 10-én megalakult VIII-ik évtársulat működését megkezdette.

Az elmúlt 7 év eredményei legjobban igazolják, hogy ezen szövetkezet gazdasági köz-szükséget pótol 2700 tag 60.000 törzsbetéttel 900.000 korona betét tőkét gyűjtött össze Szövetkezetünk tagjai eddig

6 %-os kamatot

kaptak haszonrészül betétjük után és e haszonrész állandósítása kétségtelenül várható a jövőben is Szövetkezetünk működésének eredményét legvilágosabban az 1902-ik mérlege igazolja 40.740 korona tiszta jövedelmével, valamint élénk bizonyítéka a fejlődésnek, hogy tagjainak hiteligényeit állandóan 1 millió korona körüli összegü kölcsönnel elégíti s

Bizalommal hívjuk fel Debrecen város és vidéke közönségét a

VIII-ik évtársulatba való minél tömegesebb belépésre.

A „Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debrecenben”

évtársulatának vagyonát a tagok hetenként fizetendő törzsbetétei képezik.

Egy törzsbetét (10 kr.) 20 fillér, mely az igazgatóság által megszabott időben fizetendő be a szövetkezet pénztárába. A 4 év elteltével az évtársulat vagyona a tiszta jövedelemmel együtt a tagok között törzsbetétek arányában feloszlatik.

A szövetkezet tagjait 6 %-os kamatláb mellett hitelnyújtással segítyezi s a kihitelezet, összegek 4 év tartama alatt a heti befizetések által törleszthetők, sőt megakarván könnyíteni az olcsó jelzálogos kölcsönök igénybevételét és visszafizetését, tagjainak 8 év alatt törleszthető jelzálog kölcsönöket nyújt.

Kölcsönök nyujtatnak a befizetett összegek 1/3-od részéig bárkinek, továbbá jelzálogi bizosíték, személyi kezesség, értékpapírok vagy ezüst-és aranyemü kézzizálogok ellenében. Az igazgatóság határozata értelmében a már megalakult VIII-ik évtársulat ujonnan belépő tagjai már most: 1904. január 1-seje előtt is igényt tarthatnak betétjeik nagyságához képest megszavazhatók kölcsönökre, a nélkül, hogy a f. év elmúlt heteinek betétei ebből levonásba hozatának vagy a felek mulasztási illetékekkel terheltenének. A „Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debrecenben, a vidéki tagok heti befizetéseit megkönnyíti az által hogy a pénz bérmentes beküldését postakaraképnztári chekek útján teszi lehetővé. A VIII. évtársulatba való felvétel iránt jelentkezések és aláírások a szövetkezet hivatalos helyiségében Piac-utca 83, szám. Garóby-ház) teljesíthetők. — Kelt debrecenben, 1903 évi október hó.

Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet Debrecenben

Rásó Gyula,

kir. tanácsos, alispán, a szövetkezet elnöke.

Weszprémy Zoltán,
alelnök.Dr Freund Jenő,
igazg. jegyző, jogtanácsos.Katz Jakab,
alelnök.

Épület és portale üvegezési vállalat.

Telefon szám 335.

● Nagy Lajos ●

Magánkutató, (privát detektív) ok-
mányszerző és házasságközvetítő
irodája

Debrecenben, Mester-u. 12.

Elfogad mindennemű megbízásokat, ma-
gánnyomozásokat és megfigyelések kéte-
nyesebb természetű családi ügyekben is.
Megtudja nagykorúsítási, örökbefogadási,
névmagyarosítási, nőülési stb. engedélye-
ket s házasságközvetítéseket a legnagyobb
titoktartás mellett eszközöl.

Elvállalja továbbá kereskedők és magáno-
soknak hitelezőkkel való kiegyeztetését,
fizetési halasztások (Moratorium) kieszköz-
lését körlevelek és mindennemű üzleti rec-
lam nyomtatványok megcímzését és postai
expeditióját.

HIVATALOS ORAK :

Begyel órától 8 — 12 óráig,
Délután 2 órától — este 8 óráig.

Olcso szabott áruk.

Mentze Henrik

ujdonságok áruháza
Piac és Szt.-Anna-u. sarkán

A legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás

Karácsonyi- és ujévi ajándékok

beszerzésére. Gyermekjátékoknak és a műiparnak legutolsó célszerű
ujdonságai itt vannak felhalmozva, melyek a legolcsóbb szabott árak
mellett állanak a n. é. vevőközönség rendelkezésére.

Játékok : valódi francia babák, babaágyak, szobák, konyhák
konyha felszerelési edények, lovak, puskák, kar-
dok, trombiták, különféle hangszerek és automatikus alakok, katonák,
vasutak, laterna-magikák, mindenféle Fröbel és társasjátékok, Ping-Pang
Háztartási cikkek : amerikai husvágók, reszelők,
kávédarálók, konyhakések, tálcák és aufsatzok, cukortartók, cognac-
készletek, konyhamérlegek, gyors- és teafozók.

Eredeti orosz- és chinai teák főraktára.

Műiparárak : pénz, szivar és cigarettetárcák, kézibő-
röndök, dohányzó és írőkészletek, virág-
tartók, falidiszek és etagerek, fénykép keretek, tükrök, fésűk, kefék,
illatszerek és mindenféle toilett cikkek.

Pontos és szolid kiszolgálás.

Csillogó és ragyogó karácsonyi díszek.

Csillogó és ragyogó karácsonyi díszek.

Fennáll:
132
év óta.

Dr. Róthschnek V. Emil

GYÓGYSZERTÁRA az „ARANY EGYSZARVU”-hoz
DEBRECENBEN, (Cegléd) Kossuth-utca 8-ik szám alatt, a színház mellett.

Alapított:
1772.
évben.

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek :

Fogporok — pépek,
Fogseppék — ragaszok,
Szájvizek — labdacok,
Szemvizek (Römerhaus — Lebois),
Mellszörpök — Csukamajolajok,
Gyermek tápszerek,
Gyomortisztító labdacok,

Bőr és némi
gyógyeszk
külön.

Cukorkák köhögéssől,
Gyomorerősítők — gyógyborok — dióessentia,
Fülfájás ellen — sósborszeszek,
Seb és tyukszemtapaszok,
Fagykenők — köszvénygyógyszerek,
Hivatalos kötszerek,
Vérképző vaskészítmények.

Illat- és szépitőszereknek :

Arc- és kézerémek,
Arc- és hajporok,
Hajkenők és — festők,
Bajuszpedrök, saját és tiszaujlaki,
Mosdó és szeplővizek,
Glicerinkészítmények,

Legjobb!

Illatos olajok és pomádék,
Bajusz és hajnövesztők,
Gyógy és pipereszappanok (szeplőszappanok),
Parfumeillatszerek,
Füstölők, illatos és gyógyszeres,
Vaselinkészítmények.

Állat-, gyógy- és háztartási szereknek :

Juh-, ló- és marharüh ellen,
Sertés és apró marhadög ellen,
Rovar-, egér és patkányirtó szerek,
Író és ruhajegyző tenták,
Szotapadlófénymáz, kitünő, szagnélküli,

Legjobb!

Dió és makkavé,
Egészségi mustár, ételhez,
Fertőtlenítőszerek,
Tépések, fecskendők, irrigatorok,
Oltó viaszfélek.

Hasonszenvi gyógyszereknek :

Anyafestvények,
Higitások,
Dörzsölések,
Golyócskák,

Homeo-
pathia.

Egyes adagokban,
Berendezett szekrényekben,
Házi vagy utiszükségletre,
Ujra felszerelések és megtöltések

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti ujdonságok.

Jegyzet: Miatán minden készítmények közvetlen a készítőktől, — tehát csakis „valódi minőségben” tartanak, — azok talán másfelé elő-
fordulható olcsóbb ajánlatokkal — minőségileg — párhuzamba nem tehető. —

Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.